

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 48 став 1 точка 2 и член 68 став 3 од Законот за Народната банка на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21 и 74/24), член 101 став 3 од Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16 и 7/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19 и 122/21) и точка 32 став 2 од Одлуката за објавување извештаи и податоци од страна на банките („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 36/23 и 179/24), гувернерката на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

УПАТСТВО

за пропишување на обрасците на извештаите и податоците пропишани со Одлуката за објавување извештаи и податоци од страна на банките („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 212/24)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство се пропишуваат обрасците на извештаите и податоците пропишани со Одлуката за објавување извештаи и податоци од страна на банките (во понатамошниот текст: Одлуката).

2. Одделните изрази употребени во оваа упатство го имаат следново значење:

2.1. Под „датум на извештаи“ се подразбира датумот на кој се однесуваат извештаите и податоците коишто се објавуваат;

2.2. Под „објавување на годишна основа“ се подразбира објавување на податоците и информациите со датум на извештаите на 31 декември;

2.3. Под „објавување на полугодишна основа“ се подразбира објавување на податоците и информациите со датум на извештаите на 30 јуни и 31 декември;

2.4. Под „објавување на квартална основа“ се подразбира објавување на податоците и информациите со датум на извештаите на 31 март, 30 јуни, 30 септември и 31 декември.

На останатите изрази коишто се употребени во ова упатство се применува значењето определено во Одлуката.

3. Банката е должна да ги пополнува и да ги објавува следниве извештаи и податоци:

- Изјава за потврдување на усогласеноста на објавените извештаи и податоци;
- Извештај за основните елементи на политиката за објавување извештаи и податоци;

- Извештаи со основните податоци за банката и нејзината акционерска структура;
- Извештај со најзначајните показатели;
- Извештаи за управувањето со ризиците и корпоративното управување;
- Извештаи за сопствените средства, активата пондерирана според ризиците и интерниот капитал;
- Извештај за заштитните слоеви на капиталот;
- Извештаи за изложеноста на банката на одделни ризици;
- Извештаи за ликвидносните барања;
- Извештаи за стапката на задолженост;
- Извештај за финансиските иновации.

Изјавата и извештаите од ставот 1 на оваа точка се составен дел на ова упатство.

II. ИЗЈАВА ЗА ПОТВРДУВАЊЕ НА УСОГЛАСЕНОСТА НА ОБЈАВЕНИТЕ ИЗВЕШТАИ И ПОДАТОЦИ И ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСНОВНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ НА ПОЛИТИКАТА ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ИЗВЕШТАИ И ПОДАТОЦИ

4. Со Изјавата за потврдување на усогласеноста на објавените извештаи и податоци (образец И) се потврдува усогласеноста на објавените извештаи и податоци со барањата на Одлуката и со политиката за објавување извештаи и податоци на банката.

Изјавата од ставот 1 на оваа точка се пополнува и се објавува на годишна, полугодишна и квартална основа, заедно со останатите извештаи и податоци коишто се објавуваат во согласност со пропишаната фреквенција.

5. Извештајот за основните елементи на политиката за објавување извештаи и податоци (образец ОЕП), се состои од три дела коишто се пополнуваат со примена на следниве правила:

5.1. Дел 1 „датуми на политиката“:

- во редот бр. 1.1 „датум на донесување“ во колоната бр. 3 се внесува датумот кога е донесена политиката за објавување извештаи и податоци на банката,
- во редот бр. 1.2 „датум на ревидирање“ во колоната бр. 3 се внесува датумот кога се извршени промените на политиката за објавување извештаи и податоци на банката. Доколку се извршени неколку промени на политиката, се наведуваат сите датуми;

5.2. Дел 2 „основни елементи на политиката“:

- во редот бр. 2.1 „начин на оценка на точноста“ во колоната бр. 3 се опишуваат воспоставените интерни процеси, системи и контроли за начинот на проверка на точноста на објавените извештаи и податоци и нивната усогласеност со Одлуката,
- во редот бр. 2.2 „идентификување на материјалните податоци“ во колоната бр. 3 се опишува начинот на идентификување на материјалните податоци во банката,
- во редот бр. 2.3 „идентификување на сопствените податоци“ во колоната бр. 3 се опишува начинот на идентификување на сопствените податоци во банката,

- во редот бр. 2.4 „идентификување на доверливите податоци“ во колоната бр. 3 се опишува начинот на идентификување на доверливите податоци во банката;

5.3. Дел 3 „извештаи и податоци“:

- во колоната бр. 2 се наведуваат сите извештаи коишто ги објавува банката, и тоа „стандардни извештаи и податоци“ коишто банката е должна да ги објавува, во согласност со точката 8 на Одлуката и точката 3 на ова упатство и „дополнителни извештаи и податоци“ коишто банката ги објавува заради соодветно прикажување на својот профил на ризичност, во согласност со точката 2 став 2 на Одлуката,
- во колоната бр. 3 се наведува фреквенцијата на објавување на извештаите и податоците (годишна, полугодишна, квартална или месечна основа).

III. ИЗВЕШТАИ СО ОСНОВНИТЕ ПОДАТОЦИ ЗА БАНКАТА И НЕЈЗИНАТА АКЦИОНЕРСКА СТРУКТУРА

6. Основните податоци за банката се објавуваат во следниве извештаи:
- Извештај за основните податоци за банката (образец ОП1);
 - Извештај за основните податоци за банката којашто е членка на банкарска група (образец ОП2);
 - Извештај за основните податоци за банката којашто е предмет на консолидирана супервизија (образец ОП3);
 - Извештај за акционерската структура на банката (образец АС).

7. Извештајот за основните податоци за банката (образец ОП1) го пополнува секоја банка, вклучително и банката којашто е членка на банкарска група, но не е матично лице, банката којашто е членка на банкарска група во странство, како и банката којашто е предмет на консолидирана супервизија во согласност со Законот за банките. Колоната бр. 3 „опис“ од овој извештај се пополнува со примена на следниве правила:

7.1. Во редот бр. 1 „назив“ се внесува називот на банката;

7.2. Во редот бр. 2 „седиште“ се внесува седиштето на банката;

7.3. Во редот бр. 3 „даночен број“ се внесува даночниот број на банката;

7.4. Во редот бр. 4 „единствен матичен број“ се внесува единствениот матичен број на банката;

7.5. Во редот бр. 5 „шематски приказ на организациската структура“ се наведува врската од интернет-страницата на која е прикажана организациската структура на банката;

7.6. Во редот бр. 6 „број на вработени“ се внесува вкупниот број на вработени во банката на датумот на извештаите;

7.7. Во редот бр. 7 „финансиски активности коишто може да ги врши банката“ се наведуваат финансиските активности коишто може да ги врши банката на датумот на извештаите, во согласност со дозволата за основање и

работење издадена од Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка);

7.8. Во редот бр. 8 „финансиски активности коишто ги врши банката во моментот“ се наведуваат финансиските активности коишто ги врши банката на датумот на извештаите;

7.9. Во редот бр. 9 „тарифа за каматите и надоместоците што ги наплаќа банката“ се наведува врска од интернет-страницата на банката на која е наведена тарифата за каматите и надоместоците за производите и услугите коишто банката ги нуди, којашто е важечка на датумот на извештаите. Во случај на промена/и на тарифата за каматите и надоместоци во однос на тарифата којашто била во примена на датумот на извештаите, банката може да ја наведе и врска до променетата тарифа.

8. Извештајот за основните податоци за банката којашто е членка на банкарска група (образец ОП2) го пополнува банката којашто е членка на банкарска група, но не е матично лице или којашто е членка на банкарска група во странство. Колоната бр. 3 „опис“ од овој извештај се пополнува со примена на следниве правила:

8.1. Во редот бр. 1 „назив на матичното лице“ се внесува називот на матичното лице на банкарската група или на банкарската група во странство;

8.2. Во редот бр. 2 „седиште на матичното лице“ се внесува седиштето на матичното лице;

8.3. Во редот бр. 3 „претежна дејност на матичното лице“ се внесува претежната дејност на матичното лице;

8.4. Редот бр. 4 „членка на банкарската група“ се пополнува за секоја членка на банкарската група или на банкарската група во странство, при што се додаваат толку редови колку што има членки банкарската група. Во овој ред се прикажуваат следниве податоци за секоја членка на банкарската група:

- „назив“ – се внесува називот на членката на банкарската група или на банкарската група во странство,
- „седиште“ – се внесува седиштето на членката на банкарската група или на банкарската група во странство,
- „претежна дејност“ – се внесува претежната дејност на членката на банкарската група или на банкарската група во странство;

8.5. Во редот бр. 5 „организациска структура на банкарската група“ се наведува врска од интернет-страницата на која е прикажана организациската структура на банкарската група или на банкарската група во странство на која ѝ припаѓа банката на датумот на извештаите. Во случај на промена/и на организациската структура на банкарската група во однос на организациската структура на датумот на извештаите, банката може да ја наведе и врска од променетата организациска структура;

8.6. Во редот бр. 6 „учество на банката во вкупниот број акции“ се внесува учеството на банката во вкупниот број на акциите или уделите или правата на глас во секоја членка на банкарската група или на банкарската група

во странство. Притоа, се додаваат толку редови колку што има членки банкарската група;

8.7. Во редот бр. 7 „учество на матичното лице во вкупниот број акции“ се внесува учеството на матичното лице во вкупниот број на акциите или уделите или правата на глас во секоја членка на банкарската група или на банкарската група во странство.

9. Извештајот за основните податоци за банката којашто е предмет на консолидирана супервизија (образец ОПЗ) го пополнува банката којашто е предмет на консолидирана супервизија во согласност со Законот за банките. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот ОПЗ се пополнува со примена на следниве правила:

9.1. При пополнувањето на редовите бр. 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 соодветно се применуваат правилата од точката 8 потточките 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6 и 8.7 на ова упатство;

9.2. Во рамките на редот бр. 8 „опис на разликите во финансиските извештаи“ се опишуваат разликите во финансиските извештаи изработени на консолидирана основа во согласност со точката 11 потточка 11.1 на Одлуката, при што:

- во редот бр. 8.1 „правни лица коишто се исклучени од консолидацијата“ се наведуваат правните лица коишто се исклучени од консолидацијата за супервизорски цели. Во овој ред се наведува и основата за нивното исклучување,

- во редот бр. 8.2 „разлики во методите на консолидација“ се наведуваат разликите во методите на консолидација применети при изработка на извештаите на консолидирана основа за сметководствени и за супервизорски цели. Притоа, во редот бр. 8.2.1 „правни лица коишто се целосно консолидирани“ се наведуваат правните лица коишто се целосно консолидирани, додека во редот бр. 8.2.2 „правни лица коишто се пропорционално консолидирани“ се наведуваат правните лица коишто се пропорционално консолидирани;

9.3. Во редот бр. 9 „практични или правни пречки за навремен пренос на сопствените средства или за отплата на обврските“ се опишуваат постојните или можните практични или правни пречки во согласност со точката 11 потточка 11.2 на Одлуката;

9.4. Во редот бр. 10 „износ на пониски сопствени средства“ се внесува вкупниот износ на сопствените средства во согласност со точката 11 потточка 11.3 на Одлуката. Притоа, во рамките на редот бр. 10 се додаваат толку редови колку што има подружници банката којашто е предмет на консолидирана супервизија. Во редовите се внесува називот на секоја подружница.

10. Извештај за акционерската структура на банката (образец АС) содржи податоци за акционерската структура на банката и се состои од следниве табели:

- табела бр. 1 – Акционери коишто имаат квалификувано учество во банката;
- табела бр. 2 – Акционери коишто немаат квалификувано учество во банката.

Банката којашто е предмет на консолидирана супервизија во согласност со Законот за банките, а којашто не е матично лице на банкарската група, ги објавува извештаите од ставот 1 на оваа точка и за матичното лице.

11. Табелата бр. 1 – Акционери коишто имаат квалификувано учество во банката се пополнува со примена на следниве правила:

11.1. Во делот I се внесуваат сите правни лица коишто имаат квалификувано учество во банката, додека во делот II се внесуваат сите физички лица коишто имаат квалификувано учество во банката. Правните и физичките лица се подредуваат според нивното учество во вкупниот број акции во банката (по опаѓачки редослед);

11.2. Во колоната бр. 2 „назив / име и презиме на акционерот со квалификувано учество“ се внесува називот на правното лице, односно името и презимето на физичкото лице коешто има квалификувано учество во банката;

11.3. Во колоната бр. 3 „седиште“ се внесува седиштето на правното лице. Оваа колона не се пополнува за делот II на оваа табела;

11.4. Во колоната бр. 4 „правна форма“ се внесува правната форма на правното лице. Оваа колона не се пополнува за делот II на оваа табела;

11.5. Во колоната бр. 5 „претежна дејност“ се внесува претежната дејност на правното лице. Оваа колона не се пополнува за делот II на оваа табела;

11.6. Во колоната бр. 6 „учество во вкупниот број акции“ се внесува процентот на учеството на акционерот којшто има квалификувано учество во банката во вкупниот број акции на банката;

11.7. Во колоната бр. 7 „учество во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката“ се внесува процентот на учеството на акционерот којшто има квалификувано учество во банката во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката;

11.8. Редот бр. 1 „правни лица“ се пополнува само за колоните бр. 6 и 7, при што се внесува учеството на сите правни лица коишто имаат квалификувано учество во банката коишто се прикажани во делот I на оваа табела во вкупниот број акции (колона бр. 6), односно се внесува учеството на сите правни лица коишто имаат квалификувано учество во банката коишто се прикажани во делот I на оваа табела во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката (колона бр. 7);

11.9. Редот бр. 2 „физички лица“ се пополнува само за колоните бр. 6 и 7, при што се внесува учеството на сите физички лица коишто имаат квалификувано учество во банката коишто се прикажани во делот II на оваа табела во вкупниот број акции (колона бр. 6), односно се внесува учеството на сите физички лица коишто имаат квалификувано учество во банката коишто се прикажани во делот II на оваа табела во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката (колона бр. 7);

11.10. Во редот бр. 3 „вкупно акционери коишто имаат квалификувано учество“ се прикажува збирот на редовите бр. 1 и 2 од колоните бр. 6 и 7 на оваа табела.

12. Табелата бр. 2 – Акционери коишто немаат квалификувано учество во банката се пополнува со примена на следниве правила:

12.1. Во колоната бр. 3 „број на акционери коишто немаат квалификувано учество“ се внесува бројот на акционерите коишто немаат квалификувано учество во банката;

12.2. Во колоната бр. 4 „учество во вкупниот број акции“ се внесува учеството на акционерите коишто немаат квалификувано учество во банката во вкупниот број акции на банката;

12.3. Во колоната бр. 5 „учество во вкупниот број издадени акции со право на глас“ се внесува учеството на акционерите коишто немаат квалификувано учество во банката во вкупниот број издадени акции со право на глас на банката;

12.4. Во редот бр. 1 „правни лица“ се внесуваат податоците од колоните бр. 3, 4 и 5 за правните лица коишто немаат квалификувано учество во банката;

12.5. Во редот бр. 2 „физички лица“ се внесуваат податоците од колоните бр. 3, 4 и 5 за физичките лица коишто немаат квалификувано учество во банката;

12.6. Во редот бр. 3 „вкупно акционери коишто немаат квалификувано учество“ се внесуваат податоците од колоните бр. 3, 4 и 5 за сите акционери коишто немаат квалификувано учество во банката (збир на редовите бр. 1 и 2).

IV. ИЗВЕШТАЈ СО НАЈЗНАЧАЈНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ

13. Извештајот со најзначајните показатели – образец НП содржи податоци за најзначајните показатели на банката.

14. Колоната бр. 3 од образецот НП се пополнува со примена на следниве правила:

14.1. Во рамките на редот бр. 1 „структура на сопствените средства“ се внесуваат податоците за структурата на сопствените средства на банката на датумот на извештаите утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, при што:

- во редот бр. 1.1 „редовен основен капитал (РОК)“ се внесува износот од редот бр. 3 од образецот ССО,
- во редот бр. 1.2 „додатен основен капитал (ДОК)“ се внесува износот од редот бр. 4 од образецот ССО,
- во редот бр. 1.3 „основен капитал“ се внесува износот од редот бр. 2 од образецот ССО,
- во редот бр. 1.4 „дополнителен капитал (ДК)“ се внесува износот од редот бр. 5 од образецот ССО,
- во редот бр. 1.5 „сопствени средства“ се внесува износот од редот бр. 1 од образецот ССО;

14.2. Во рамките на редот бр. 2 „капитал потребен за покривање на ризиците“ се внесуваат податоците за капиталот потребен за покривање на ризиците на датумот на извештаите утврден во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, и тоа:

- во редот бр. 2.1 „кредитен ризик“ се внесува износот од редот бр. 1.2 од образецот АПРО,
- во редот бр. 2.2 „валутен ризик“ се внесува износот од редот бр. 2.3 од образецот АПРО,
- во редот бр. 2.3 „оперативен ризик“ се внесува износот од редот бр. 3.1 од образецот АПРО или од редот бр. 3.2 од образецот АПРО,
- во редот бр. 2.4 „ризик од промена на цените на стоките“ се внесува износот од редот бр. 4.1 од образецот АПРО,
- во редот бр. 2.5 „пазарни ризици“ се внесува износот од редот бр. 4.2 од образецот АПРО,
- во редот бр. 2.6 „ризик од порамнување / испорака“ се внесува износот од редот бр. 4.3 од образецот АПРО,
- во редот бр. 2.7 „ризик од другата договорна страна“ се внесува износот од редот бр. 4.4 од образецот АПРО,
- во редот бр. 2.8 „вкупен капитал потребен за покривање на ризиците“, се прикажува износот на вкупниот капитал потребен за покривање на ризиците како збир на износите од редовите бр. 2.1 до 2.7 од овој образец. Овој износ треба да е еднаков на износот од редот бр. 6 од образецот АПРО;

14.3. Во редот бр. 3 „вкупен износ на активата пондерирана според ризиците“ се внесува вкупниот износот од редот бр. 5 од образецот АПРО;

14.4. Во редот бр. 4 „стапка на адекватност на капиталот“ се внесува стапката на адекватност на капиталот на датумот на извештаите прикажана во редот бр. 8 од образецот АПРО. Стапката се прикажува во проценти, со две децимални места;

14.5. Во редот бр. 5 „стапки пропишани од Народната банка“ се внесуваат стапките пропишани од Народната банка, и тоа стапките за редовниот основен капитал (ред бр. 5.1), основниот капитал (ред бр. 5.2) и стапката на адекватност на капиталот (ред бр. 5.3). Овие редови не се пополнуваат за стапките коишто не се пропишани од Народната банка. Стапките се прикажуваат во проценти, со две децимални места;

14.6. Во редот бр. 6 „стапка на нефункционалните кредити“ се внесува стапката на нефункционалните кредити на датумот на извештаи, утврдена во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик. Стапката се прикажува во проценти, со две децимални места;

14.7. Во редот бр. 7 „стапка на повратот на активата“ се внесува стапката на повратот на активата на датумот на извештаите, утврдена како однос помеѓу нето-добивката и просечната актива пресметана како аритметичка средина на износот на активата за кварталот којшто завршува на датумот на извештаите и на износите на активата за секој од претходните три квартала. Стапката се прикажува во проценти, со две децимални места;

14.8. Во редот бр. 8 „стапка на повратот на капиталот и резервите“ се внесува стапката на повратот на капиталот и резервите на датумот на извештаите, утврдена како однос помеѓу нето-добивката и просечниот капитал пресметан како аритметичка средина на износот на капиталот за кварталот којшто завршува на датумот на извештаите и на износите на капиталот за секој од претходните три квартала. Стапката се прикажува во проценти, со две децимални места;

14.9. Во редот бр. 9 „вкупна стапка на заштитните слоеви на капиталот“ се внесува вкупната стапка на заштитните слоеви на капиталот прикажана во редот бр. 5 од образецот СЗСК којшто банката треба да ја одржува на датумот на извештаите. Стапката се прикажува во проценти, со две децимални места;

14.10. Во редот бр. 10 „стапка на задолженост“ се внесува просечната стапка на задолженост на датумот на извештаите прикажана во редот бр. 8 од образецот СЗО, додека во редот бр. 10.1 „износ на изложеноста“ се внесува просечниот износ на изложеноста, пресметан како просек од месечните состојби прикажани во редот бр. 5 од образецот СЗО, што се зема предвид при утврдувањето на стапката на задолженост, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата на утврдување на стапката на задолженост. Стапката се прикажува во проценти, со две децимални места;

14.11. Во рамките на редот бр. 11 „ликвидност“ се внесуваат податоците за стапката на покриеност со ликвидност на датумот на извештаите од образецот СПЛО, и тоа:

- во редот бр. 11.1 „стапка на покриеност со ликвидност“ се внесува стапката на покриеност со ликвидност прикажана во колоната бр. 3 и редот бр. 18 од образецот СПЛО. Стапката се прикажува во проценти, со две децимални места;
- во редот бр. 11.2 „просечна вредност на стапката на покриеност со ликвидност“, се внесува стапката на покриеност со ликвидност прикажана во колоната бр. 7 и редот бр. 18 од образецот СПЛО;
- во редот бр. 11.3 „просечната вредност на ВКЛА“, се внесува просекот на состојбата на висококвалитетната ликвидна актива прикажан во колоната бр. 7 и редот бр. 16 од образецот СПЛО;
- во редот бр. 11.4 „просечната вредност на ВПО“, се внесува просекот на состојбата на паричните одливи прикажан во колоната бр. 7 и редот бр. 10 од образецот СПЛО;
- во редот бр. 11.5 „просечната вредност на ВПП“, се внесува просекот на состојбата на паричните приливи прикажан во колоната бр. 7 и редот бр. 15 од образецот СПЛО;
- во редот бр. 11.6 „просечната вредност на НПО“, се внесува просекот на состојбата на нето паричниот одлив прикажан во колоната бр. 7 и редот бр. 17 од образецот СПЛО во согласност со точката 29 потточка 29.3 алинеја 3 од Одлуката.

15. Во колоната бр. 4 „забелешка“ од образецот НП се внесува објаснување на начинот на пресметка најмалку на стапките од редовите бр. 6, 7 и 8 од образецот, објаснување на позначителните промени во објавените показатели во однос на тие коишто претходно биле објавени или кое било друго објаснување за коешто банката смета дека е значајно за поточно прикажување на нејзиниот профил на ризичност.

V. ИЗВЕШТАИ ЗА УПРАВУВАЊЕТО СО РИЗИЦИТЕ И КОРПОРАТИВНОТО УПРАВУВАЊЕ

16. Податоците за управувањето со ризиците и корпоративното управување се објавуваат во следниве извештаи:

- Извештај за генералната рамка за управување со ризиците (образец УР1);
- Извештај за корпоративното управување (образец КО1);
- Извештај за системот за наградување (образец СН).

17. Извештајот за генералната рамка за управување со ризиците (образец УР1) содржи податоци и информации за системот за управување со ризиците определен со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризиците. Колоната бр. 3 од образецот УР1 се пополнува со примена на следниве правила:

17.1. Во редот бр. 1 „стратегија и политика за управување со ризиците“ се внесува кратко објаснување на стратегијата за управување со ризиците и на политиките за управување со секој ризик, и тоа најмалку за ризиците коишто во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризиците се сметаат за материјални ризици;

17.2. Во редот бр. 2 „организациска поставеност на функцијата“ се дава краток опис на организациската поставеност на функцијата за управување со ризиците, вклучително и опис на надлежностите на функцијата за управување со ризиците и на членот на управниот одбор којшто е одговорен за извршувањето на функцијата за управување со ризиците (доколку банката има вакво лице – член на управниот одбор). Во овој ред банката дава и објаснување за начинот на кој е постигнато разграничување на надлежностите и одговорностите помеѓу лицата и организациските единици коишто вршат активности поврзани со преземањето на ризиците, од една страна и лицата и организациските единици коишто вршат активности поврзани со управувањето со ризиците, од друга страна;

17.3. Во редот бр. 3 „инструменти за заштита и за намалување на ризиците“ се внесува кратко објаснување за политиките за користење инструменти за заштита и за намалување на ризиците, како и на воспоставените процедури за следење на нивната ефикасност;

17.4. Во редот бр. 4 „документ за прифатливо ниво на ризик“ се дава краток опис на документот за прифатливо ниво на ризик во согласност со точката 14 потточка 14.4 на Одлуката;

17.5. Во редот бр. 5 „трансакции во рамките на групата / со поврзани лица“ се дава краток опис на трансакциите во рамките на групата, односно со поврзаните лица, во согласност со точката 14 потточка 14.5 на Одлуката.

18. Извештајот за корпоративното управување (образец КО1) содржи општи податоци и информации за корпоративното управување во банката. Колоната бр. 3 од образецот КО1 се пополнува со примена на следниве правила:

18.1. Во редот бр. 1 „состав, надлежности и функционирање на надзорниот одбор“ се наведуваат членовите на надзорниот одбор, со

назначување на независните членови, нивните надлежности, должината на нивниот мандат, како и начинот на работа на надзорниот одбор;

18.2. Во редот бр. 2 „состав, надлежности и функционирање на управниот одбор“ се наведуваат членовите на управниот одбор, поделбата на надлежностите помеѓу одделните членови, доколку постои таква поделба, должината на нивниот мандат, како и начинот на работа на управниот одбор;

18.3. Во редот бр. 3 „број на членства во органите на управување и надзор“ за секој член на управниот одбор и за секој член на надзорниот одбор се внесува бројот на членства во органите на управување и надзор во лицата од точката 15 потточка 15.2 на Одлуката. Бројот на членства се наведува за секој член на надзорниот и управниот одбор, одделно, со додавање редови според бројот на членови во овие два одбора на банката;

18.4. Во редот бр. 4 „политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување“ се внесува кратко објаснување на делот од Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор, во согласност со точката 15 потточка 15.3 на Одлуката;

18.5. Во редот бр. 5 „начин на обезбедување соодветност на членовите на управниот и надзорниот одбор“ се внесува кратко објаснување на начинот на кој банката обезбедува соодветна структура од аспект на знаењата, искуството, родовата застапеност, возраста на членовите на управниот и на надзорниот одбор во согласност со точката 15 потточка 15.4 на Одлуката;

18.6. Во редот бр. 6 „одбор за управување со ризиците“ се внесуваат податоците и информациите за составот на одборот за управување со ризиците во банката и бројот на одржани состаноци во согласност со точката 15 потточка 15.5 на Одлуката;

18.7. Во редот бр. 7 „систем за известување“ се внесуваат податоците и информациите за начинот на кој се обезбедува информирањето на управниот и надзорниот одбор за системот за управување со ризиците;

18.8. Во редот бр. 8 „извештај за корпоративното управување“ се наведува врската од интернет-страницата на банката на која е прикажан Извештајот за корпоративното управување, изработен во согласност со регулативата на Народната банка за правилата за добро корпоративно управување во банка.

19. Извештајот за системот за наградување (образец СН) се состои од следниве табели:

- Табела бр. 1 – Политика за наградување;
- Табела бр. 2 – Наградување за финансиската година;
- Табела бр. 3 – Вкупен износ на надоместокот;
- Табела бр. 4 – Структура на вкупниот надоместок според висината и бројот на лицата.

20. Табелата бр. 1 – Политика за наградување од образецот СН се пополнува со примена на следниве правила:

20.1. Во редот бр. 1 „политика за наградување и систем на наградување“ се внесува кратко објаснување на политиката за наградување на банката и се наведуваат најзначајните карактеристики на системот на наградување во однос на правилата и критериумите за определување на висината на вкупниот надоместок, постапката на одлучување за висината на надоместоците, показателите коишто се користат при утврдувањето на варијабилниот дел, како и пропишаните интерни лимити за износот на варијабилниот дел на надоместокот во однос на фиксниот дел од вкупниот надоместок. Во случај на ревидирање на политиката за наградување на банката во текот на годината се наведуваат сите направени промени;

20.2. Во редот бр. 2 „одбор за наградување“ се внесуваат податоците и информациите за составот на одборот за наградување во банката и бројот на одржани состаноци во согласност со точката 15 потточка 15.7 на Одлуката. Доколку банката нема формирано ваков одбор, не го пополнува овој ред од табелата;

20.3. Во редот бр. 3 „успешност во работењето“ се внесува информацијата за начинот на поврзувањето на висината на варијабилниот дел од надоместокот со успешноста во работењето на лицата со посебни права и одговорности, имајќи ја предвид успешноста во извршувањето на работните задачи и преземеното ниво на ризик;

20.4. Во редот бр. 4 „фиксен – варијабилен дел“ се дава објаснување на правилата и критериумите за определување и разграничување помеѓу фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок, како и на соодносот на фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок на вработените;

20.5. Во редот бр. 5 „критериуми за наградување“ се дава кратко објаснување на основните критериуми за наградување во согласност со точката 15 потточка 15.10 на Одлуката.

21. Табелата бр. 2 – Наградување за финансиската година од образецот СН содржи податоци и информации за бруто-износот на вкупниот надоместок исплатен во текот на годината по одделни групи, и тоа во паричен и непаричен облик. Табелата се пополнува со примена на следниве правила:

21.1. Во колоните од бр. 3 до бр. 6 се внесуваат податоците од соодветните редови прикажани одделно за членовите на надзорниот одбор (колона бр. 3), членовите на управниот одбор (колона бр. 4), останатите лица со посебни права и одговорности (колона бр. 5) и останатите вработени (колона бр. 6);

21.2. Во редовите бр. 1 и 2 се внесуваат податоците за фиксниот дел од надоместокот на датумот на извештаите, и тоа:

– во редот бр. 1 „број“ се внесува вкупниот број на лицата по одделните групи од колоните од бр. 3 до бр. 6;

– во редот бр. 2 „вкупен износ на фиксниот дел од надоместокот во 000 денари“ се внесува вкупниот износ на фиксниот дел од надоместокот исплатен на одделните групи од колоните бр. 3 до бр. 6 во готовина (плата, трошоци за

одвоен живот, работење во странство, паушал и слично), во форма на акции, во форма на други права коишто даваат можност за стекнување акции, како и кој било друг вид фиксен дел од надоместокот;

21.3. Во редовите бр. 3 и 4 се внесуваат податоците за варијабилниот дел од надоместокот на датумот на извештаите. При пополнувањето на овие редови соодветно се применуваат правилата од потточката 21.2 од оваа точка;

21.4. Во редот бр. 5 „износ на вкупниот надоместок“ се прикажува износот на вкупниот надоместок, како збир на редовите бр. 2 и 4 од оваа табела за одделните групи од колоните од бр. 3 до бр. 6.

22. Табелата бр. 3 – Вкупен износ на надоместокот од образецот СН содржи податоци и информации за вкупниот бруто-надоместок исплатен на секој од членовите на надзорниот и на управниот одбор. Табелата се пополнува со примена на следниве правила:

22.1. Во делот I „членови на надзорниот одбор“ се внесуваат податоците за името и презимето на секој член на надзорниот одбор (колона бр. 2) и за вкупниот износ на исплатениот надоместок на секој член на надзорниот одбор (колона бр. 3). Се додаваат толку редови колку што има членови во надзорниот одбор;

22.2. Во делот II „членови на управниот одбор“ се внесуваат податоците за името и презимето на секој член на управниот одбор (колона бр. 2) и за вкупниот износ на исплатениот надоместок на секој член на управниот одбор (колона бр. 3). Се додаваат толку редови колку што има членови во управниот одбор.

23. Табелата бр. 4 – Структура на вкупниот надоместок според висината и бројот на лицата од образецот СН содржи податоци и информации за бројот на лицата на кои им е исплатен вкупен бруто-надоместок во финансиската година на која се однесува објавувањето во износ од 6.000.000 денари и повеќе.

Во колоната бр. 3 „број на лица“ се внесува бројот на лицата коишто имаат вкупен надоместок којшто одговара на износите од колоната бр. 2 од оваа табела. Износот на вкупниот надоместок се утврдува годишно, на бруто-основа.

Доколку износот на вкупниот надоместок на лицето/лицата во финансиската година на која се однесува објавувањето ја надминува горната граница од 50.000.000 денари, во тој случај банката во табелата додава дополнителни редови за да се прикажат и лицата со најголеми износи на вкупниот надоместок.

VI. ИЗВЕШТАИ ЗА СОПСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА, АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИТЕ И ИНТЕРЕН КАПИТАЛ

24. Податоците за сопствените средства, активата пондерирана според ризиците и интерниот капитал се објавуваат во следниве извештаи:

- Извештај за сопствените средства (образец ССО);
- Извештај со податоците за капиталните инструменти (образец КИ);
- Извештај за активата пондерирана според ризиците (образец АПРО);

- Извештај за процесот на утврдување на интерниот капитал на банката (образец ПИКО).

25. Извештајот за сопствените средства (образец ССО) содржи податоци и информации за одделните позиции на сопствените средства на банката. Износите во образецот ССО се прикажуваат во илјади денари, а образецот се состои од два дела коишто се пополнуваат според следниве правила:

25.1. Сите редови и колоната бр. 3 „износ“ од делот I „сопствени средства“ се пополнуваат со соодветно следење на правилата за пополнување на образецот СС пропишан со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

Колоната бр. 4 „забелешка“ од делот I се пополнува во случаите кога има позначителните промени во податоците од колоната бр. 3 во однос на податоците коишто претходно биле објавени. Во оваа колона банката дава објаснување на овие промени;

25.2. Во делот II „податоци за ограничувањата“ се дава кратко објаснување на ограничувањата коишто се применуваат при утврдување на сопствените средства во согласност со точката 16 потточка 16.4 на Одлуката.

26. Извештајот со податоците за капиталните инструменти – образецот КИ се пополнува одделно, за секој капитален инструмент којшто се вклучува во пресметката на сопствените средства во согласност со точката 16 потточка 16.2 на Одлуката. Банката може да објави еден извештај за капиталните инструменти коишто имаат исти податоци за редовите бр. 1, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13 и 14 од колоната бр. 3 од овој извештај. Притоа, колоната бр. 3 „опис“ од образецот КИ се пополнува со примена на следниве правила:

26.1. Во редот бр. 1 „издавач“ се внесува називот на издавачот на хартијата од вредност;

26.2. Во редот бр. 2 „код за идентификација“ се внесува единствениот код за идентификација на капиталниот инструмент, односно меѓународниот идентификациски број на капиталниот инструмент со кој се врши негова идентификација (англ. International Securities Identification Number – ISIN). За капиталните инструменти коишто се издадени без ИСИН-код или друг код за идентификација, овој ред не се пополнува. Доколку во извештајот се опфатени повеќе капитални инструменти, се внесува единствениот код за идентификација за секој капитален инструмент;

26.3. Во редот бр. 3 „јавна или приватна понуда“ се внесува податок дали емисијата на капиталниот инструмент е извршена по пат на јавна или приватна понуда;

26.4. Во редот бр. 4 „тип на капиталниот инструмент“ се внесува типот на капиталниот инструмент, односно дали станува збор за обична акција, приоритетна акција, обврзница или друг тип должничка хартија од вредност;

26.5. Во редот бр. 5 „номинална вредност“ се внесува номиналната вредност на капиталниот инструмент и валутата во која е изразен капиталниот инструмент (денари или странска валута);

26.6. Во редот бр. 6 „број“ се наведува вкупниот број на издадени капитални инструменти;

26.7. Во редот бр. 7 „датум на издавање“ се внесува датумот на издавање на капиталниот инструмент. Доколку во извештајот се опфатени повеќе капитални инструменти, се внесуваат датумите на издавање за секој капитален инструмент, подредени според редоследот на единствените кодови за идентификација прикажани во редот бр. 2 од овој извештај;

26.8. Во редот бр. 8 „датум на достасување“ се внесува датумот на достасување на должничката хартија од вредност. Доколку во извештајот се опфатени повеќе капитални инструменти, се внесуваат датумите на достасување за секој капитален инструмент, подредени според редоследот на единствените кодови за идентификација прикажани во редот бр. 2 од овој извештај;

26.9. Во редот бр. 9 „котирање на платформа за тргување“ се внесува податокот дали хартијата од вредност е ставена на посебна платформа за тргување врз основа на договор меѓу пазарниот оператор на регулиран пазар и издавачот на капиталните инструменти;

26.10. Во редот бр. 10 „движење на пазарната цена“ се внесува интервалот во кој се движела пазарната цена на капиталниот инструмент, и тоа за периодот од една година од претходниот датум на извештаите на овој извештај (од најниската до највисоката пазарна цена на капиталниот инструмент). Доколку станува збор за хартија од вредност со која не се тргува, во овој ред се дава соодветно објаснување;

26.11. Во редот бр. 11 „права од капиталниот инструмент“ се внесуваат / се опишуваат сите права коишто ги имаат имателите на капиталниот инструмент, како што се право на глас, право на исплата на дивиденда и / или камата и / или која било друга форма на надоместок, право на првенствено купување други хартии од вредност на издавачот, право на исплата на дел од остатокот од ликвидациската, односно стечајната маса на банката и други останати права од хартијата од вредност. За капиталните инструменти со право на исплата на надоместок (дивиденда и / или камата) се опишува и можноста за престанок на нивна исплата, како и податокот дали станува збор за кумулативна или некумулативна исплата;

26.12. Во редот бр. 12 „регулаторен третман“ се внесува податокот дали капиталниот инструмент е дел од редовниот основен капитал, додатниот основен капитал или дополнителниот капитал;

26.13. Редот бр. 13 „критичен настан“ се пополнува само за капиталните инструменти коишто се дел од додатниот основен капитал и кај кои постои можноста за отпишување (на трајна или временна основа) или претворање на инструментите од додатниот основен капитал во инструменти од редовниот основен капитал, при што се наведува основата за настанување на критичниот настан (отпис или претворање) и висината на критичниот настан;

26.14. Во редот бр. 14 „степен на субординација“ се внесува / се опишува квалитетот на капиталниот инструмент, односно приоритетот во покривањето на загубите за време на работењето на банката (највисок квалитет имаат

капиталните инструменти коишто се користат први за покривање на загубите за време на работењето на банката) во однос на останатите капитални инструменти на банката;

26.15. Во редот бр. 15 „врска“ се наведува врската од интернет-страницата каде што се наведени податоци за капиталниот инструмент. Доколку во извештајот се опфатени повеќе капитални инструменти, се внесуваат врските за секој капитален инструмент, подредени според редоследот на единствените кодови за идентификација прикажани во редот бр. 2 од овој извештај. Пополнувањето на ова поле не е задолжително.

27. Извештајот за активата пондерирана според ризиците (образец АПРО) содржи податоци и информации за структурата на активата пондерирана според ризиците и за износот на капиталот потребен за покривање на соодветните ризици на кои е изложена банката. Износите во образецот АПРО се прикажуваат во илјади денари, а образецот се пополнува според следниве правила:

27.1. Сите редови од колоната бр. 3 „износ“ се пополнуваат со соодветно следење на правилата за пополнување на образецот АК пропишан со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

Колоната бр. 4 „забелешка“ се пополнува во случаите кога има позначителните промени во податоците од колоната бр. 3 во однос на податоците коишто претходно биле објавени. Во оваа колона банката дава објаснување на овие промени.

28. Извештајот за процесот на утврдување на интерниот капитал на банката (образец ПИКО) содржи податоци и информации за процесот на утврдување на интерниот капитал, при што се имаат предвид барањата за овој процес пропишани со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризиците. Износите во овој образец се прикажуваат во илјади денари, а образецот се пополнува според следниве правила:

28.1. Во колоната бр. 3 „опис“ се внесува:

– во редот бр. 1 „опис на процесот“ се дава краток опис на фазите на спроведување на процесот на утврдување на интерниот капитал определени во точката 1 од анексот бр. 8 од Одлуката за методологијата за управување со ризиците;

– во рамките на редот бр. 2 „материјални ризици и пристапи за мерење или оцена“ за секој од материјалните ризици наведени во колоната бр. 2 се дава кратко образложение зошто ризикот е идентификуван како материјален ризик, како и краток опис на пристапот којшто го користи банката за мерење или оцена на секој од идентификуваните материјални ризици при утврдувањето на интерниот капитал за покривање поединечен ризик во согласност со точката 18 потточка 18.2 на Одлуката. Притоа, во рамките на овој ред се додаваат толку редови колку што банката има идентификувано материјални ризици. При пополнувањето на овие редови се имаат предвид одредбите од точките 2 и 3 и табелите 3.1 – „Мерење на ризиците“ и 3.2 – „Опис на интерните пристапи за мерење на ризиците“ од анексот бр. 8 од Одлуката за методологијата за управување со ризиците;

– во редот бр. 3 „опис на стрес-тестирањето“ се дава краток опис на стрес-тестирањето при процесот на утврдување на интерниот капитал при што

се имаат предвид одредбите од точката 11 и табелата 3.3 – „Опис на стрес-тестирањето коешто се има предвид при ПИК“ од анексот бр. 8 од Одлуката за методологијата за управување со ризиците;

– во редот бр. 4 „износ на вкупниот интерен капитал“ се внесуваат податоците за износот на вкупниот интерен капитал на банката за покривање на ризиците, утврден врз основа на спроведениот процес на утврдување на интерниот капитал. При пополнувањето на овој ред треба да се има предвид табелата 4 од анексот бр. 8 од Одлуката за методологијата за управување со ризиците.

28.2. Во колоната бр. 4 „забелешка“ се дава објаснување за позначителните промени во податоците од колоната бр. 3 во однос на податоците коишто претходно биле објавени. Во оваа колона банката дава објаснување на овие промени.

VII. ИЗВЕШТАИ ЗА ЗАШТИТНИТЕ СЛОЕВИ НА КАПИТАЛОТ

29. Податоците и информациите за заштитните слоеви на капиталот се објавуваат во следниве извештаи:

- Извештај за стапките на заштитните слоеви на капиталот (образец СЗСК);
- Извештај за противцикличниот заштитен слој на капиталот (образец СПЗСК).

30. Извештајот за стапките на заштитните слоеви на капиталот (образец СЗСК) содржи податоци и информации за висината на стапките на заштитните слоеви на капиталот коишто банката е должна да ги одржува на датумот на извештаите. Стапките се прикажуваат во проценти, со две децимални места. Колоната бр. 3 „висина на стапката“ се пополнува со примена на следниве правила:

30.1. Во редот бр. 1 „стапка на заштитниот слој за зачувување на капиталот“ се внесува висината на стапката на заштитниот слој за зачувување на капиталот;

30.2. Во редот бр. 2 „стапка на противцикличниот заштитен слој на капиталот“ се внесува висината на специфичната стапка на противцикличниот заштитен слој на капиталот којашто банката е должна да ја одржува на датумот на извештаите прикажана во редот бр. II од образецот СПЗСК;

30.3. Во редот бр. 3 „стапка на заштитниот слој на капиталот за системски значајни банки“ се внесува висината на стапката на заштитниот слој на капиталот за системски значајни банки којашто банката треба да ја одржува на датумот на извештаите. Овој ред се пополнува со примена на следниве правила:

- банката којашто на датумот на извештаите не е идентификувана како системски значајна банка во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување системски значајни банки, во овој ред внесува 0%;
- банката којашто на датумот на извештаите е идентификувана како системски значајна банка во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување системски значајни банки, во овој ред ја внесува стапката на заштитниот слој на капиталот за системска значајност којашто е должна да ја одржува на датумот на извештаите.

30.4. Во редот бр. 4 „стапка на системскиот заштитен слој на капиталот“ се внесува висината на стапката на системскиот заштитен слој на капиталот, којашто банката е должна да ја одржува на датумот на извештаите;

30.5. Во редот бр. 5 „вкупна стапка на заштитните слоеви на капиталот“ се прикажува висината на вкупната стапка на заштитните слоеви на капиталот утврдена како збир на стапките од редовите бр. 1, 2, 3 и 4 од овој образец.

Колоната бр. 4 „забелешка“ се пополнува во случаите кога има позначителните промени во податоците од колоната бр. 3 од овој образец во однос на податоците коишто претходно биле објавени. Во оваа колона банката дава објаснување на овие промени.

31. Извештајот за противцикличниот заштитен слој на капиталот (образец СПЗСК) содржи податоци и информации за противцикличниот заштитен слој на капиталот во согласност со барањата од точката 20 од Одлуката. Извештајот се пополнува со соодветна примена на правилата за пополнување на Извештајот за висината и структурата на специфичната стапка на противцикличниот заштитен слој на капиталот од Одлуката за методологијата за утврдување на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија.

VIII. ИЗВЕШТАИ ЗА ИЗЛОЖЕНОСТА НА БАНКАТА НА ОДДЕЛНИ РИЗИЦИ

Кредитен ризик

32. Податоците и информациите за изложеноста на кредитниот ризик, за категоријата на изложеност во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот и за примената на инструментите за кредитна заштита определени во точките 21, 22 и 23 од Одлуката се објавуваат со следниве извештаи:

- Извештај со квалитативните информации за кредитниот ризик (образец КРК);
- Извештај за износот и квалитетот на редовните и нефункционалните кредитни изложености (образец КАО);
- Извештај за износот и квалитетот на реструктурираните кредитни изложености (образец КРРКИ);
- Извештај за структурата на кредитните изложености според деновите на доцнење (образец КРДД);
- Извештај за структурата на редовните и нефункционалните кредитни изложености по земји и според дејноста (образец КРЗД);
- Извештај за промените во износот на нефункционалните кредитни изложености (образец КРНФ);
- Извештај за преостанатата рочност на кредитните изложености (образец КРПР);
- Извештај за преземените средства (образец КРПС);
- Извештај за категориите кредитни изложености според применетиот пондер на ризичност (образец КРСППР);
- Извештај за квалитативните информации поврзани со инструментите за кредитна заштита (образец КРИКЗ);

- Извештај за вкупниот износ на изложеноста којашто е покриена со инструменти за кредитна заштита и којашто не е покриена со инструменти за кредитна заштита (образец КРСПИ).

33. Извештајот со квалитативните информации за кредитниот ризик (образец КРК) содржи податоци и информации за управувањето со кредитниот ризик, имајќи ги предвид барањата на регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот КРК се пополнува со примена на следниве правила:

33.1. Во редот бр. 1 „политика за управување со кредитниот ризик“ се внесува кратко објаснување на политиката за управување со кредитниот ризик, коешто најмалку се однесува на следниве одредби пропишани во точката 77 од Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик:

- одобрувањето и класификацијата на кредитните изложености,
- начинот на вршење стрес-тестирање,
- постапката и правилата за купување и продажба на побарувања;

33.2. Во редот бр. 2 „организациска поставеност“ се дава краток опис на организациската поставеност на управувањето со кредитниот ризик од аспект на дефинираните надлежности и линии на одговорност при управувањето со кредитниот ризик, соработката и размената на информации, како и разграничување на надлежностите и одговорностите помеѓу лицата и организациските единици на банката коишто се носители на кредитната активност и лицата и организациските единици коишто вршат активности поврзани со управувањето со кредитниот ризик (точка 76 од Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик);

33.3. Во редот бр. 3 „достасани побарувања“ се внесува дефиницијата на достасаните побарувања којашто ја користи банката, при што се дава и кратко објаснување на дефиницијата;

33.4. Во редот бр. 4 „нефункционални кредитни изложености“ се внесува дефиницијата на нефункционалните кредитни изложености којашто ја користи банката, при што се дава и кратко објаснување на дефиницијата. Во овој дел банката дава краток опис на воспоставениот систем за управување со нефункционалните кредитни изложености, го наведува пристапот на утврдување нефункционални кредитни изложености за физичките лица (дали се врши на ниво на поединечна кредитна изложеност, или, пак, на ниво на клиент), како и на управувањето со зголемениот износ на нефункционалните кредитни изложености во согласност со точките 61, 62 и 63 на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик;

33.5. Во редот бр. 5 „реструктурирани кредитни изложености“ се внесува дефиницијата на реструктурираните кредитни изложености којашто ја користи банката, при што се дава кратко објаснување на дефиницијата. Во овој дел банката дава кратко објаснување за постапките и процедурите за реструктурирање на кредитната изложеност, критериумите за утврдување влошена финансиска состојба на клиентот, постапката и правилата за оцена на одржливоста на реструктурирањето, како и за успешноста на извршените реструктурирања во согласност со точката 35 на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик;

33.6. Во редот бр. 6 „утврдување на исправката на вредноста и на посебната резерва“ се дава краток опис на начинот на утврдување на исправката на вредноста и на посебната резерва во согласност со точката 21 потточка 21.1 алинеја 5 од Одлуката, вклучително и објаснување на начинот на вклучување на вредноста на обезбедувањето при утврдувањето на исправката на вредноста. Доколку банката утврдува очекувана кредитна загуба на групна основа, во овој дел дава кратко објаснување на моделот којшто го користи за утврдување на исправката, како и на портфолијата на кредити за кои утврдува исправка на вредноста и посебна резерва на групна основа.

34. Извештајот за износот и квалитетот на редовните и нефункционалните кредитни изложености (образец КАО) содржи податоци и информации за износот и квалитетот на редовните и нефункционалните кредитни изложености. Износите во образецот КАО се прикажуваат во илјади денари, а образецот се состои од три дела коишто се пополнуваат според следниве правила:

34.1. Деловите 1 и 2 се пополнуваат со соодветно следење на правилата за пополнување на образецот КА пропишан со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик;

34.2. Делот 3 „забелешки“ од овој образец се пополнува во случаите кога има позначителни промени во податоците и информациите за износот и квалитетот на редовните и нефункционалните кредитни изложености коишто претходно биле објавени. Во овој дел банката дава објаснување на овие промени.

35. Извештајот за износот и квалитетот на реструктурираните кредитни изложености (образец КРРКИ) содржи податоци и информации за структурата на кредитните изложености коишто имаат третман на реструктурирани кредитни изложености, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик. Овој образец се состои од следниве табели:

- Табела бр. 1 – Износ на реструктурираните кредитни изложености;
- Табела бр. 2 – Квалитет на реструктурираните кредитни изложености.

36. Табелата бр. 1 од образецот КРРКИ содржи податоци за износот на реструктурираните кредитни изложености прикажани во илјади денари и се пополнува со примена на следниве правила:

36.1. Во редот бр. 1 „кредити и други билансни побарувања“ се прикажува збирот на кредитите и другите билансни побарувања коишто имаат третман на реструктурирани кредитни изложености, внесени според секторот на кој му припаѓа клиентот, и тоа: банки (ред бр. 1.1), останати финансиски институции (редот бр. 1.2), нефинансиски институции (ред бр. 1.3), домаќинства (ред бр. 1.4) и останати клиенти коишто не се опфатени во претходните редови од оваа табела (ред бр. 1.5);

36.2. Во редот бр. 2 „вонбилансни побарувања“ се внесува износот на изложеноста на банката на кредитен ризик врз основа на вонбилансни побарувања коишто имаат третман на реструктурирани кредитни изложености;

36.3. Во редот бр. 3 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1 и 2 од оваа табела;

36.4. Во колоните бр. 1 и 2 се внесува износот на бруто сметководствената вредност на редовните реструктурирани кредитни изложености (колона бр. 1.), односно на нефункционалните реструктурирани кредитни изложености (колона бр. 2);

36.5. Во колоните бр. 3 и 4 се внесува износот на исправката на вредноста и / или посебната резерва за редовните реструктурирани кредитни изложености (колона бр. 3), односно за нефункционалните реструктурирани кредитни изложености (колона бр. 4);

36.6. Во колоните бр. 5 и 6 се внесува износот на обезбедувањето (движниот и недвижниот имот, финансиските гаранции и слично) коешто банката го добила за редовните реструктурирани кредитни изложености (колона бр. 5), односно за нефункционалните реструктурирани кредитни изложености (колона бр. 6).

37. Табелата бр. 2 од образецот КРРКИ содржи податоци за квалитетот на реструктурираните кредитни изложености и се пополнува со примена на следниве правила:

37.1. Во редот бр. 1 „реструктурирани повеќе од двапати“ се внесува износот на кредитните изложености коишто се реструктурирани повеќе од двапати во илјади денари. Во овој ред се прикажуваат и кредитните изложености коишто добиваат третман на реструктурирани кредитни изложености во периодот на кој се однесува објавувањето на податоците, но коишто во минатото биле предмет на реструктурирање еден или повеќе пати, без разлика дали биле исклучени од категоријата реструктурирани кредитни изложености или не;

37.2. Во редот бр. 2 „реструктурирани нефункционални кредитни изложености“ се внесува износот на реструктурираните нефункционални кредитни изложености во илјади денари.

38. Извештајот за структурата на кредитните изложености според деновите на доцнење (образец КРДД) содржи податоци и информации за структурата на бруто сметководствената вредност на кредитните изложености во илјади денари според деновите на доцнење во намирувањето на кредитната изложеност на датумот на извештаите на податоците и информациите, при што тековните денови на доцнење, односно третманот на недостасани или достасани побарувања (кредитни изложености) се утврдуваат во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик. Образецот КРДД се пополнува во согласност со следниве правила:

38.1. Во редот бр. 1 „парични салда кај централните банки и други депозити по видување“ се внесува износот на паричните салда кај централните банки и другите депозити по видување;

38.2. Во редот бр. 2 „кредити и побарувања“ се прикажува збирот на кредитите и побарувањата внесени според секторот на кој му припаѓа клиентот, и тоа: централни банки (ред бр. 2.1), централни влади (ред бр. 2.2), банки (ред бр. 2.3), останати финансиски институции (редот бр. 2.4), нефинансиски институции (ред бр. 2.5) и домаќинства (ред бр. 2.6);

38.3. Во редот бр. 3 „должнички хартии од вредност“ се внесува износот на изложеноста на банката на кредитен ризик врз основа на вложувања во должнички хартии од вредност;

38.4. Во редот бр. 4 „вонбиласни позиции“ се внесува износот на изложеноста на банката на кредитен ризик врз основа на вонбилансни позиции;

38.5. Во редот бр. 5 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1, 2, 3 и 4 од овој образец;

38.6. Во колоната бр. 1 „недостасани побарувања“ се внесува износот на редовните кредитни изложености чиешто обврски на датумот на извештаите се извршуваат во согласност со договорните услови (недостасани побарувања);

38.7. Во колоната бр. 2 „достасани побарувања до 31 ден“ се внесува износот на редовните кредитни изложености чиешто тековни денови на доцнење на датумот на извештаите не надминуваат 31 ден;

38.8. Во колоната бр. 3 „достасани побарувања над 31 ден до 90 дена“ се внесува износот на редовните кредитни изложености чиешто тековни денови на доцнење на датумот на извештаите се движат над 31 ден до 90 дена;

38.9. Во колоната бр. 4 „достасани побарувања над 90 дена“ се внесува износот на редовните кредитни изложености чиешто тековни денови на доцнење на датумот на извештаите надминуваат 90 дена;

38.10. Во колоната бр. 5 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од колоните бр. 1, 2, 3 и 4 од овој образец;

38.11. Во колоната бр. 6 „неможност за наплата“ се внесува износот на кредитни изложености коишто имаат третман на нефункционални кредитни изложености на датумот на извештаите заради исполнување на критериумите за неможност за наплата во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик;

38.12. Во колоната бр. 7 „достасани побарувања над 90 дена до 180 дена“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености чиешто тековни денови на доцнење на датумот на извештаите се движат над 90 дена до 180 дена;

38.13. Во колоната бр. 8 „достасани побарувања над 180 дена до 1 година“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености чиешто тековни денови на доцнење на датумот на извештаите се движат над 180 дена до една година;

38.14. Во колоната бр. 9 „достасани побарувања над 1 година до 2 години“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености чиешто тековни денови на доцнење на датумот на извештаите се движат над една година до две години;

38.15. Во колоната бр. 10 „достасани побарувања над 2 години до 5 години“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености чиешто

тековни денови на доцнење на датумот на извештаите се движат над две години до пет години;

38.16. Во колоната бр. 11 „достасани побарувања над 5 години“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености чиешто тековни денови на доцнење на датумот на извештаите се движат над пет години;

38.17. Во колоната бр. 12 „други основи за нефункционалност“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености на датумот на извештаите коишто не можат да се распоредат во претходните колони;

38.18. Во колоната бр. 13 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од колоните бр. 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12 од овој образец.

39. Извештајот за структурата на редовните и нефункционалните кредитни изложености по земји и според дејноста (образец КРЗД) содржи податоци и информации за структурата на бруто сметководствената вредност на кредитните изложености прикажани во илјади денари според земјата на потекло на клиентот на банката (дел 1), односно според дејноста што ја врши клиентот на банката (дел 2). Образецот КРЗД содржи и податоци за износот на исправката на вредноста и посебната резерва, за вкупниот извршен отпис, како и за износот на обезбедувањето и се пополнува според следниве правила:

39.1. Во колоната бр. 1 „редовни изложености“ се внесува износот на бруто сметководствената вредност на кредитните изложености по одделни земји, односно по одделни дејности;

39.2. Во колоната бр. 2 „нефункционални изложености“ се внесува износот на бруто сметководствената вредност на нефункционалните кредитни изложености по одделни земји, односно по одделни дејности;

39.3. Во колоната бр. 3 „вкупна исправка на вредноста / посебна резерва“ се внесува износот на вкупната исправка на вредноста / износот на вкупната посебна резерва за кредитните изложености по одделни земји, односно по одделни дејности;

39.4. Во колоната бр. 4 „обезбедување“ се внесува вкупниот износ на обезбедувањето за кредитните изложености по одделни земји, односно по одделни дејности;

39.5. Во колоната бр. 5 „извршен отпис“ се внесува вкупниот износ на извршениот отпис во изминатите 12 месеци од датумот на извештаите за кредитните изложености по одделни земји, односно по одделни дејности;

39.6. Во делот 1 „структура на изложеноста по земји“ се прикажува изложеноста на банката според земјата на потекло на клиентот. Редовите од овој дел се пополнуваат според следниве правила:

– во редот бр. 1 „билансни изложености“ се прикажува износот на билансната кредитна изложеност на банката кон одделните земји, како збир на редовите во кои се внесени билансните кредитни изложености на банката кон земјата;

- во редот бр. 2 „вонбилансни побарувања“ се прикажува износот на вонбилансните побарувања на банката кон одделните земји, како збир на редовите во кои се внесени вонбилансните побарувања на банката кон земјата;
- во рамките на редовите бр. 1 и 2 од овој образец, банката отвора толку редови колку што има земји кон кои банката има изложеност, при што секогаш прво се внесува износот на билансната, односно вонбилансната изложеност кон клиентите од Република Северна Македонија;
- во рамките на редовите бр. 1 и 2 од овој образец, во однос на другите земји, одделно се внесуваат земјите кон кои банката смета дека има значајна кредитна изложеност. За пополнување на овој дел од образецот прагот на значајната кредитна изложеност го утврдува банката во своите интерни акти;
- во рамките на редовите бр. 1 и 2 од овој образец, во редот којшто се однесува на останатите земји се внесуваат збирни податоци за земјите кон кои банката нема значајни кредитни изложеност, при што во загради се наведуваат називите на овие земји;
- во редот бр. 3 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1 и 2 од овој образец.

39.7. Во делот бр. 2 „структура на изложеноста според дејноста на клиентот нефинансиско правно лице“ се прикажува изложеноста на банката според дејноста на која ѝ припаѓа клиентот. Овој дел од образецот се пополнува само за изложеностите на банката кон нефинансиските правни лица, при што се следат следниве правила:

- изложеностите кон нефинансиските правни лица се распоредуваат според нивната претежна дејност во редовите од бр. 1 до бр. 22 од образецот;
- во редот бр. 23 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од редовите од бр. 1 до бр. 22 од овој дел од образецот.

40. Извештајот за промените во износот на нефункционалните кредитни изложености (образец КРНФ) содржи податоци и информации за бруто сметководствената вредност на промените во износот на нефункционалните кредитни изложености прикажани во илјади денари во согласност со точката 21 потточка 21.6 на Одлуката. Образецот КРНФ се пополнува според следниве правила:

40.1. Во редот бр. 1 „почетна состојба на нефункционалните кредитни изложености“ се прикажува износот на нефункционалните кредитни изложености на последниот ден од периодот којшто му претходел на периодот на кој се однесува објавувањето;

40.2. Во редот бр. 2 „зголемување на нефункционалните кредитни изложености“ се прикажува износот на новите нефункционални кредитни изложености коишто го добиле овој третман во периодот на кој се однесува објавувањето;

40.3. Во редот бр. 3 „намалување на нефункционалните кредитни изложености“ се прикажува износот на нефункционалните кредитни изложености коишто биле исклучени од оваа категорија во периодот на кој се однесува објавувањето како збир на износите од редовите бр. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 и 3.6 од овој образец. Притоа:

- во редот бр. 3.1 „исклучување од нефункционалните изложености“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености коишто ги исполниле соодветните условите за исклучување од категоријата

нефункционални кредитни изложености пропишани со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик, а коишто не се отпишани или продадени (префрлени се на сметките за редовни побарувања),

- во редот бр. 3.2 „делумна или целосна наплата“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености коишто се делумно или целосно наплатени,
- во редот бр. 3.3 „намалување поради обезбедувањето“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености коишто се наплатени преку продажба на обезбедувањето добиено за тие изложености, како и износот на нефункционалните кредитни изложености чијшто износ е намален заради преземање на обезбедувањето со кое биле покриени тие изложености од страна на банката,
- во редот бр. 3.4 „продажба“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености коишто биле продадени,
- во редот бр. 3.5 „отпис“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености коишто биле отпишани,
- во редот бр. 3.6 „останати причини“ се внесува износот на нефункционалните кредитни изложености коишто биле исклучени од оваа категорија изложености поради причини коишто не се опфатени во претходните редови;

40.4. Во редот бр. 4 „крајна состојба на нефункционалните кредитни изложености“ се прикажува износот на нефункционалните кредитни изложености на последниот ден од периодот на кој се однесува објавувањето утврден како збир на износите од редовите бр. 1 и 2 намален за износот од редот бр. 3 од овој образец;

40.5. Во колоната бр. 1 „бруто сметководствена вредност“ се внесува бруто сметководствената вредност на нефункционалните кредитни изложености од соодветните редови;

40.6. Во колоната бр. 2 „нето-наплати“ се внесува вкупниот износ на нето-наплатите (намалени за трошоците на продажба на изложеноста или обезбедувањето) поврзани со продажбата на обезбедувањето и / или со продажбата на нефункционалните кредитни изложености, коишто се наплатени во периодот на кој се однесува објавувањето. Оваа колона се пополнува само за редовите бр. 3.3 и 3.4 од овој образец.

41. Извештајот за преостанатата рочност на кредитните изложености (образец КРПР) содржи податоци и информации за бруто сметководствената вредност на кредитите и должничките хартии од вредност прикажана во илјади денари. Образецот КРПР се пополнува со примена на следниве правила:

41.1. Кредитите, побарувањата и должничките хартии од вредност се распоредуваат во пет временски периоди, според преостанатата договорна рочност на датумот на извештаите, и тоа:

- во колоната бр. 1 „достасани“ се внесуваат кредитите, побарувањата и должничките хартии од вредност коишто се достасани на датумот на извештаите,

- во колоната бр. 2 „до 1 година“ се внесуваат кредитите, побарувањата и должничките хартии од вредност коишто имаат преостаната рочност до 1 година,
- во колоната бр. 3 „над 1 година до 5 години“ се внесуваат кредитите, побарувањата и должничките хартии од вредност коишто имаат преостаната рочност над 1 година до 5 години,
- во колоната бр. 4 „над 5 години“ се внесуваат кредитите, побарувањата и должничките хартии од вредност коишто имаат преостаната рочност над 5 година,
- во колоната бр. 5 „нема наведено рок“ се внесуваат кредитите, побарувањата и должничките хартии од вредност коишто немаат рок на достасување;

41.2. Во колоната бр. 6 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од колоните бр. 1, 2, 3, 4 и 5 од овој образец;

41.3. Во редот бр. 1 „кредити и побарувања“ во секоја колона соодветно се внесуваат износите на кредитите и побарувањата;

41.4. Во редот бр. 2 „должнички хартии од вредност“ во секоја колона соодветно се внесуваат износите на должничките хартии од вредност;

41.5. Во редот бр. 3 „вкупно“ од секоја колона се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1 и 2 од овој образец.

42. Извештајот за преземените средства (образец КРПС) содржи податоци и информации за преземените средства прикажани во илјади денари на датумот на извештаите, а се пополнува во согласност со следниве правила:

42.1. Во редот бр. 1 „земјиште“ се внесуваат соодветните податоци за преземеното земјоделско, градежно или друг вид земјиште;

42.2. Во редот бр. 2 „градежни објекти“ се внесуваат соодветните податоци за преземените градежни објекти (деловни, индустриски, земјоделски, туристички и други слични објекти), со исклучок на станбените објекти;

42.3. Во редот бр. 3 „опрема“ се внесуваат соодветните податоци за преземената градежна, производствена, земјоделска или друг вид опрема;

42.4. Во редот бр. 4 „станбени објекти“ се внесуваат соодветните податоци за преземените станбени објекти;

42.5. Во редот бр. 5 „друго обезбедување“ се внесуваат соодветните податоци за другите преземени средства коишто не се прикажани во претходните редови од овој образец;

42.6. Во редот бр. 6 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1, 2, 3, 4 и 5 од овој образец;

42.7. Во колоните од бр. 1 до бр. 6 се внесуваат податоците за преземените средства распределени според временскиот период од датумот на нивното преземање, при што:

- во колоните за почетната вредност се внесува износот на почетната сметководствена вредност на преземените средства утврдена во согласност со регулативата на Народната банка за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања, којашто е наведена во актот донесен од надлежен орган врз основа на кој банката го презела обезбедувањето,
- во колоните за вкупното оштетување се внесува износот на вкупното оштетување за преземените средства извршено од страна на банката во периодот од датумот на преземањето на средството до датумот на извештаите, утврден во согласност со регулативата на Народната банка за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања;

42.8. Колоната бр. 7 „почетна вредност“ претставува збир на износите на почетните вредности од колоните бр. 1, 3 и 5 од овој образец;

42.9. Колоната бр. 8 „вкупно оштетување“ претставува збир на вкупното оштетување од колоните бр. 2, 4 и 6 од овој образец.

43. Извештајот за категориите кредитни изложености според применетиот пондер на ризичност (образец КРСППР) содржи податоци и информации за секоја категорија изложеност во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот определени во точката 22 од Одлуката. Извештајот се состои од следниве табели:

- Табела бр. 1 – Категории изложеност вклучени во активата пондерирана според кредитниот ризик, и
- Табела бр. 2 - Распоредување на кредитните рејтинзи / кредитните оцени на избраните ИКР / АКИ.

44. При пополнувањето на табелата бр. 1 од образецот КРСППР се имаат предвид насоките за пополнување на образецот АПКР – Вкупно, изготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот. Износите во оваа табела се прикажуваат во илјади денари и при пополнувањето се применуваат следниве правила:

44.1. Во редовите од бр. 1 до бр. 11 се внесуваат соодветните податоци за кредитните изложености според категоријата на која ѝ припаѓаат во согласност со поделбата пропишана во регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

44.2. Во редот бр. 12 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 и 11 од оваа табела.

44.3. Во колоните од бр. 1 до бр. 10 за секоја категорија кредитна изложеност се внесува износот на активата пондерирана според кредитниот ризик имајќи го предвид влијанието на инструментите за кредитна заштита распределен според соодветните пондери на ризичност;

44.4. Во колоната бр. 11 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од колоните од бр. 1 до бр. 10 од оваа табела.

45. Табелата бр. 2 од образецот КРСППР се пополнува за секоја избрана ИКР или избрана АКИ, односно се додаваат толку колони колку што банката користи избрана ИКР или АКИ. Банката не е должна да ја пополнува оваа табела доколку распоредувањето на побараните кредитните рејтинзи е во согласност со кредитните рејтинзи на „Фич рејтингс“, „Мудис“ и „Стандард и Пурс“ утврдени со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

Во колоната бр. 1 од оваа табела се наведува кредитниот рејтинг, односно кредитната оцена којашто му одговара на соодветниот степен на кредитен квалитет, додека во колоната бр. 2 од оваа табела се дава опис на распоредувањето на кредитните рејтинзи, односно на кредитните оценки.

46. Извештајот за квалитативните информации поврзани со инструментите за кредитна заштита (образец КРИКЗ) содржи информации за инструментите за кредитна заштита коишто ги применува банката при утврдувањето на активата пондерирана според ризиците опфатени во точката 23 потточки 23.1 до 23.5 од Одлуката. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот КРИКЗ се пополнува со примена на следниве правила:

46.1. Во редот бр. 1 „политики за билансно нетирање“ се дава кратко објаснување на основните елементи на политиките и процесите на банката за билансното нетирање;

46.2. Во редот бр. 2 „политики за прифатливо обезбедување“ се дава кратко објаснување на основните елементи на политиките и процесите на банката за вреднување и управување на прифатливото обезбедување коишто банката ги користи како инструмент за кредитна заштита;

46.3. Во редот бр. 3 „видови обезбедување“ се дава кратко објаснување на видовите обезбедување коишто банката ги прифаќа како инструменти за кредитна заштита, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

46.4. Во редот бр. 4 „даватели на гаранции“ се дава кратко објаснување за давателите на гаранции коишто се користат како инструмент за кредитна заштита на изложеностите, при што се наведува и категоријата на изложеност на која ѝ припаѓаат тие изложености, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

46.5. Во редот бр. 5 „ниво на концентрацијата на ризикот поврзан со обезбедувањето“ се дава кратко објаснување на нивото на концентрација на пазарниот или кредитниот ризик поврзани со обезбедувањето којшто го користи банката како инструмент за кредитна заштита.

47. Извештајот за вкупниот износ на изложеноста којашто е покриена со инструменти за кредитна заштита и којашто не е покриена со инструменти за кредитна заштита (образец КРСПИ) содржи податоци и информации за износот на кредитите и побарувањата (ред бр. 1) и должничките хартии од вредност (ред бр. 2) прикажани во илјади денари коишто се покриени со инструменти за кредитна заштита, како и за износот на овие изложености коишто не се покриени со инструменти за кредитна заштита, при што се применуваат следниве правила:

47.1. Во колоната бр. 1 „непокриена кредитна изложеност“ се прикажува бруто сметководствената вредност на соодветните изложености коишто не се покриени со соодветни инструменти за кредитна заштита дефинирани во регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

47.2. Во колоната бр. 2 „финансирани инструменти за кредитна заштита“ се внесува износот на соодветните изложености покриени со финансирани инструменти за кредитна заштита дефинирани во регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

47.3. Во колоната бр. 3 „нефинансирани инструменти за кредитна заштита“ се внесува износот на соодветните изложености покриени со нефинансирани инструменти за кредитна заштита дефинирани во регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

47.4. Во колоната бр. 4 „вкупно“ се прикажува вкупниот износ на кредитните изложености покриени со инструменти за кредитна заштита од регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот како збир на износите од колоните бр. 2 и 3 од овој образец. Доколку инструментите за кредитна заштита го надминуваат износот на изложеноста на кредитен ризик, во тој случај во оваа колона се прикажува само делот до износот на изложеноста;

47.5. Во редот бр. 3 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1 и 2 од овој образец;

47.6. Во редот бр. 4 „нефункционални кредитни изложености“ се внесува соодветниот дел од износот прикажан во редот бр. 3 од овој образец, којшто се однесува на нефункционалните кредитни изложености.

Ризик од другата договорна страна

48. Податоците и информациите за ризикот од другата договорна страна се објавуваат со следниве извештаи:

- Извештај со квалитативните информации за ризикот од другата договорна страна (образец РДДСК);
- Извештај за капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна (образец РДДСО).

49. Извештајот со квалитативните информации за ризикот од другата договорна страна (образец РДДСК) ги содржи информациите за ризикот од другата договорна страна од точката 24 потточки 24.1, 24.3 и 24.4 на Одлуката. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот РДДСК се пополнува со примена на следниве правила:

49.1. Во редот бр. 1 „политика за управување со ризикот од другата договорна страна“ се внесува кратко објаснување на политиката за управување со ризикот од другата договорна страна и се наведува дали оваа политика е посебен документ, или, пак, е составен дел на некој друг интересен акт на банката (на пример на политиката за управување со кредитниот ризик);

49.2. Во редот бр. 2 „систем на известување“ се дава краток опис на начинот на обезбедување на податоците и извештаите за ризикот од другата договорна страна што се користат во банката и се наведува начинот на информирање на органите на банката (одборот за управување со ризиците, управниот одбор и надзорниот одбор во банката);

49.3. Во редот бр. 3 „методологија за утврдување на капиталот“ се внесува кратко објаснување за методот што го користи банката за утврдување на капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна;

49.4. Во редот бр. 4 „интерни лимити за ограничување на изложеноста“ се дава краток опис на интерните лимити за ограничување на изложеноста на банката на ризикот од другата договорна страна утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризиците, како и на начинот на кој се определува нивната висина. Во овој дел се наведуваат и евентуалните исклучоци во однос на дефинираните интерни лимити и одговорноста за одлучување за примена на тие исклучоци;

49.5. Во редот бр. 5 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации коишто се значајни за управувањето со ризикот од другата договорна страна, а коишто не се опфатени во претходните редови од овој образец.

50. Извештајот за капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна (образец РДДСО) ги содржи податоците и информациите за изложеноста на ризикот од другата договорна страна од точката 24 потточка 24.2 на Одлуката прикажани во илјади денари. Колоната бр. 3 „износ“ од овој образец се пополнува имајќи ги предвид податоците од Извештајот за капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна (образец РДДС) изготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, при што се применуваат следниве правила:

50.1. Во редот бр. 1 „вкупен износ на капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна“ се внесува вкупниот износ на капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна утврден во табелата 1 од образецот РДДС (Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна);

50.2. Во редот бр. 2 „вкупен износ на изложеноста на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност“ се внесува вкупниот износ на изложеноста на овој ризик прикажан во табелата 2 од образецот РДДС (Изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност);

50.3. Во редот бр. 3 „вкупен износ на изложеноста на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност“ се внесува вкупниот износ на изложеноста на овој ризик прикажан во табелата 3 од образецот РДДС (Изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност).

Пазарни ризици

51. Податоците и информациите за пазарните ризици се објавуваат со следниве извештаи:

- Извештај со квалитативните информации за пазарните ризици (образец ПРК);
- Извештај за износот на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици (образец ПРИК).

52. Извештајот со квалитативните информации за пазарните ризици (образец ПРК) ги содржи информациите за пазарните ризици од точката 25 потточка 25.1 и 25.3 на Одлуката. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот ПРК се пополнува со примена на следниве правила:

52.1. Во редот бр. 1 „политика за управување со пазарните ризици“ се внесува кратко објаснување на политиката за управување со пазарните ризици;

52.2. Во редот бр. 2 „систем на известување“ се дава краток опис на начинот на обезбедување на податоците и извештаите за пазарните ризици и се наведува начинот на информирање на органите на банката (одборот за управување со ризиците, управниот одбор и надзорниот одбор во банката);

52.3. Во редот бр. 3 „методологија за утврдување на капиталот“ се внесува кратко објаснување за пристапот, односно методологија што ја користи банката за утврдување на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици;

52.4. Во редот бр. 4 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации коишто се значајни за банката при управувањето со пазарните ризици. Во овој дел банката може да даде кратко објаснување за начинот на распоредувањето на позициите во портфолиото за тргување и во портфолиото на банкарски активности, објаснување на структурата на портфолиото за тргување со наведување на одделните видови финансиски инструменти, опис на интерните лимити за ограничување на изложеноста на банката на пазарните ризици утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризиците и слично.

53. Извештајот за износот на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици (образец ПРИК) ги содржи податоците за износот на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици од точката 25 потточка 25.2 на Одлуката прикажани во илјади денари. Колоната бр. 3 „износ“ од овој образец се пополнува имајќи ги предвид податоците од Извештајот за стапката на адекватноста на капиталот (образец АК) изготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, при што се следат следниве правила:

53.1. Во редот бр. 1 „капитал потребен за покривање на позицискиот ризик“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1.1, 1.2, 1.3 и 1.4 од овој образец. Притоа:

- во редот бр. 1.1 „капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти“ се внесува износот на капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти од редот бр. 11.1.1 од образецот АК;
- во редот бр. 1.2 „капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти“ се внесува износот

на капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти од редот бр. 11.1.2 од образецот АК;

- во редот бр. 1.3 „капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти“ се внесува износот на капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти од редот бр. 11.1.3 од образецот АК;
- во редот бр. 1.4 „капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти“ се внесува износот на капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти од редот бр. 11.1.4 од образецот АК;

53.2. Во редот бр. 2 „капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност“ се внесува износот на капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеноста утврден во редот бр. 11.2 во образецот АК;

53.3. Во редот бр. 3 „капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции“ се внесува износот на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции утврден во редот бр. 11.3 во образецот АК;

53.4. Во редот бр. 4 „вкупен износ на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1, 2 и 3 од овој образец.

Оперативен ризик

54. Податоците и информациите за оперативниот ризик се објавуваат со следниве извештаи:

- Извештај со квалитативните информации за оперативниот ризик (образец ОРК);
- Извештај за износот на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик (образец ОРИК).

55. Извештајот со квалитативните информации за оперативниот ризик – образецот ОРК ги содржи информациите за оперативните ризици од точката 26 потточки 26.1 и 26.3 на Одлуката. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот ОРК се пополнува со примена на следниве правила:

55.1. Во редот бр. 1 „политика за управување со оперативниот ризик“ се внесува кратко објаснување на политиката за управување со оперативниот ризик;

55.2. Во редот бр. 2 „систем на известување“ се дава краток опис на начинот на обезбедување на податоците и извештаите за оперативниот ризик и се наведува начинот на информирање на органите на банката (одборот за управување со ризиците, управниот одбор и надзорниот одбор во банката);

55.3. Во редот бр. 3 „методологија за утврдување на капиталот“ се внесува кратко објаснување за пристапот, односно методологијата што ја користи

банката за утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик;

55.4. Во редот бр. 4 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации коишто се значајни за банката при управувањето со оперативниот ризик. Во овој дел банката може да даде опис на интерните лимити за ограничување на изложеноста на банката на оперативниот ризик утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризиците.

56. Извештајот за износот на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик (образец ОРИК) ги содржи податоците за износот на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик од точката 26 потточка 26.2 на Одлуката прикажани во илјади денари. Во зависност од пристапот којшто го применува банката за пресметка на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик, го пополнува или само делот 1 или само делот 2 од овој образец. Износите во овој образец се пополнуваат имајќи ги предвид податоците од Извештајот за капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик за соодветниот датум (образец ОР) изготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, при што:

56.1. Во редот бр. I „вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години“, во колоните бр. 3, 4 и 5 се внесуваат податоците од редот бр. I од образецот ОР за вкупниот износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години (колони бр. 3, 4 и 5 од образецот ОР), а во колоната бр. 6 се внесува износот на аритметичката средина на тригодишните износи на базичниот индикатор (колона бр. 6 од образецот ОР). Колоните бр. 7, 8, 9 и 10 од овој ред не се пополнуваат;

56.2. Редот бр. II „капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичниот индикатор“ се пополнува само за колоната бр. 10 и се внесува износот од редот бр. II и колоната бр. 11 од образецот ОР;

56.3. Редот бр. III „вкупен износ на базичниот индикатор пондериран според ризикот за секоја од последните три години“ се пополнува само за колоните бр. 7, 8 и 9 во кои се внесуваат податоците од редот бр. III од образецот ОР за износот на базичниот индикатор пондериран според ризикот за секоја деловна линија во последните три години (колони бр. 8, 9 и 10 од образецот ОР);

56.4. Редот бр. IV „капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап“ се пополнува само за колоната бр. 10 и се внесува износот од редот бр. IV и колоната бр. 11 од образецот ОР.

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности

57. Податоците и информациите за ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности се објавуваат со следниве извештаи:

- Извештај со квалитативните информации за ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности (образец КСК);

- Извештај за промената на економската вредност на портфолиото на банкарски активности (образец ВПВО).

58. Извештајот со квалитативните информации за ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности – образецот КСК ги содржи информациите за ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности од точката 27 потточките 27.1 и 27.3 на Одлуката. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот КСК се пополнува со примената на следниве правила:

58.1. Во редот бр. 1 „политика за управување со ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности“ се внесува кратко објаснување на политиката за управување со ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности;

58.2. Во редот бр. 2 „систем на известување“ се дава краток опис на начинот на обезбедување на податоците и извештаите за ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности и се наведува начинот на информирање на органите на банката (одборот за управување со ризиците, управниот одбор и надзорниот одбор во банката);

58.3. Во редот бр. 3 „пристап којшто се користи за утврдување на промената на економската вредност“ се дава кратко објаснување за пристапот којшто го користи банката за утврдување на економската вредност на портфолиото на банкарски активности, односно методологијата што ја користи банката за утврдување на износот на вкупната пондерирана вредност;

58.4. Во редот бр. 4 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации коишто се значајни за банката при управувањето со ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности. Во овој дел банката може да даде опис на интерните лимити за ограничување на изложеноста на банката на ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризиците.

59. Извештајот за промената на економската вредност на портфолиото на банкарски активности (образец ВПВО) ги содржи податоците за износот на вкупната пондерирана вредност на портфолиото на банкарски активности од точката 27 потточка 27.2 на Одлуката прикажани во илјади денари. Образецот ВПВО се пополнува на ист начин како што се пополнува образецот ВПВ – Вкупна пондерирана вредност, пропишан со Упатството за спроведување на Одлуката за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности.

Ризици поврзани со климатските промени и еколошки, социјални и управувачки ризици (ризици од ЕСГ)

60. Податоците и информациите за ризиците поврзани со климатските промени и еколошките, социјалните и управувачките ризици (ризици од ЕСГ) од точката 28 на Одлуката се објавуваат со следниве извештаи:

- Извештај со квалитативните информации за ризиците поврзани со климатските промени, за ризиците од ЕСГ и за зелените кредити (образец КПЕСГ);

- Извештај за изложеноста на транзициските ризици поврзани со климатските промени (образец КПТР);
- Извештај за изложеноста на физичките ризици поврзани со климатските промени (образец КПФР).

61. Извештајот со квалитативните информации за ризиците поврзани со климатските промени, за ризиците од ЕСГ и за зелените кредити (образец КПЕСГ) се состои од следниве табели:

- Табела бр. 1 – Информации поврзани со ризиците од ЕСГ;
- Табела бр. 2 – Информации за ризиците поврзани со климатските промени, и
- Табела бр. 3 – Информации за зелените кредити.

62. Табелата бр. 1 од образецот КПЕСГ ги содржи информациите за изложеноста на еколошките, социјалните и управувачките ризици (ризичи од ЕСГ). Колоната бр. 3 „опис“ од оваа табела се пополнува со примена на следниве правила:

62.1. Во редот бр. 1 „деловна стратегија и процеси“ се дава краток опис на начинот на кој ризиците од ЕСГ се вградени во деловната политика и развојниот план (деловната стратегија) на банката. Во овој дел банката дава опис и на политиките и другите интерни акти коишто се однесуваат на управувањето со ризиците од ЕСГ, доколку банката има донесено вакви интерни акти;

62.2. Во редот бр. 2 „организациска поставеност“ се дава кратко објаснување на организациската поставеност на управувањето со ризиците од ЕСГ, одговорностите на органите за управување и надзор при спроведувањето на целите, стратегијата и политиката поврзани со ризици од ЕСГ, вклученоста на одделните организациски единици во управувањето со ризиците од ЕСГ и слично;

62.3. Во редот бр. 3 „систем на известување“ се дава краток опис на начинот на обезбедување на податоците и извештаите за ризиците од ЕСГ и се наведува начинот на информирање на органите на банката (одборот за управување со ризиците, управниот одбор и надзорниот одбор во банката);

62.4. Во редот бр. 4 „поврзаност со останатите ризици“ се дава краток опис на поврзаноста и влијанието на ризиците од ЕСГ врз останатите ризици, како и вклученоста на овие ризици при утврдувањето на интерниот капитал;

62.5. Во редот бр. 5 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации коишто се значајни за банката при управувањето со ризиците од ЕСГ и со чие објавување засегнатите страни ќе добијат целосен приказ за управувањето на банката со овие ризици.

63. Табелата бр. 2 од образецот КПЕСГ ги содржи одделните информации за изложеноста на ризиците поврзани со климатските промени, како дел од ризиците од ЕСГ. Колоната бр. 3 „опис“ од оваа табела се пополнува со примена на следниве правила:

63.1. Во редот бр. 1 „климатски стратески цели“ се внесуваат стратеските цели поврзани со климатските промени коишто ги определила банката во рамките на нејзината стратегија;

63.2. Во редот бр. 2 „долгорочни клучни показатели“ се внесува опис на показателите за изложеноста на банката на ризиците поврзани со климатските промени коишто ги определила банката заради следење на остварувањето на климатските стратешки цели, доколку банката воспоставила вакви клучни показатели;

63.3. Во редот бр. 3 „пристап за класификација на средствата / изложеностите“ се внесуваат информации и податоци за пристапот / пристапите коишто ги користи банката за определување дали одредено средство / изложеност може да се смета како „зелено средство / изложеност“ (на пример: таксономии, интерни или меѓународни класификации и слично);

63.4. Во редот бр. 4 „систем на известување“ се дава краток опис на начинот на обезбедување на податоците и извештаите за ризиците поврзани со климатските промени и се наведува начинот на информирање на органите на банката (одборот за управување со ризиците, управниот одбор и надзорниот одбор во банката);

63.5. Во редот бр. 5 „канални на пренос“ се дава кратко објаснување на влијанието на ризиците поврзани со климатските промени врз останатите ризици, како што се кредитниот, пазарниот, ликвидносниот, оперативниот и репутациониот ризик;

63.6. Во редот бр. 6 „показатели за оцена на изложеноста на клиентот / проектот на ризиците поврзани со климатските промени“ се дава преглед / листа на показателите коишто ги користи банката заради оцена и следење на изложеноста на клиентот / проектот на ризиците поврзани со климатските промени, доколку банката има воспоставено вакви показатели;

63.7. Во редот бр. 7 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации коишто се значајни за банката при управувањето со ризиците поврзани со климатските промени, а коишто не се наведени во претходните редови од оваа табела.

64. Табелата бр. 3 од образецот КПЕСГ содржи податоци и информации за зелените кредити. Колоната бр. 3 „опис“ од оваа табела се пополнува со примена на следниве правила:

64.1. Во редот бр. 1 „дефинирање на зелените кредити“ се внесува кратко објаснување за дефиницијата на зелените кредити којашто ја користи банката во нејзините интерни акти;

64.2. Во редот бр. 2 „зелени обврзници и еколошки одржливи проекти“ се дава кратко објаснување за тоа дали банката издава зелени обврзници и / или инвестира во „зелени обврзници“ издадени од друг издавач, како и за вложувањата во еколошки одржливи проекти;

64.3. Во редот бр. 3 „учество на зелените кредити“ се внесува учеството на зелените кредити во вкупните кредити на банката и се дава кратко објаснување за структурата на зелените кредити, дали тие се насочени кон секторот на домаќинства и / или, пак, кон корпоративниот сектор;

64.4. Во редот бр. 4 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации за зелените кредити коишто се значајни за банката, а коишто не се наведени во претходните редови од оваа табела.

65. Извештајот за изложеноста на транзициските ризици поврзани со климатските промени (образец КПТР) содржи податоци за структурата на кредитната изложеност на банката според дејноста на која ѝ припаѓаат клиентите правни лица прикажани во илјади денари. Образецот КПТР се пополнува со примена на следниве правила:

65.1. Во редовите од бр. 1 до бр. 8 се внесува изложеноста на банката кон дејностите коишто можат да бидат изложени на транзициските ризици поврзани со климатски промените;

65.2. Во редот бр. 9 „клиенти од останати дејности коишто се изложени на транзициските ризици поврзани со климатските промени“ се внесуваат податоците за изложеноста кон дејностите коишто не се опфатени во претходните редови, а коишто се изложени на транзициските ризици поврзани со климатски промените;

65.3. Во редот бр. 10 „останати клиенти коишто не се изложени на транзициските ризици поврзани со климатските промени“ се внесуваат податоците за изложеноста кон клиентите коишто не се изложени на транзициските ризици поврзани со климатски промените;

65.4. Во редот бр. 11 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од редовите од бр. 1 до бр. 10 од овој образец.

65.5. Во колоната бр. 3 „редовни изложености“ се внесува бруто сметководствената вредност на изложеноста на кредитен ризик кон клиентите од соодветниот ред којашто нема третман на нефункционална кредитна изложеност;

65.6. Во колоната бр. 4 „нефункционални изложености“ се внесува бруто сметководствената вредност на нефункционалните кредитни изложености кон клиентите од соодветниот ред;

65.7. Во колоната бр. 5 „вкупно“ се прикажува збирот на износите од колоните бр. 3 и 4 од овој образец и ја претставува вкупната изложеност кон клиентите од соодветниот ред;

65.8. Во колоната бр. 6 „до 5 години“ се внесува делот од износот прикажан во колоната бр. 5 од овој образец којшто се однесува на кредитните изложености со преостаната рочност помала или еднаква на 5 години;

65.9. Во колоната бр. 7 „над 5 години до 10 години“ се внесува делот од износот прикажан во колоната бр. 5 од овој образец којшто се однесува на кредитните изложености со преостаната рочност подолга од 5 години, а помала или еднаква на 10 години;

65.10. Во колоната бр. 8 „над 10 години до 20 години“ се внесува делот од износот прикажан во колоната бр. 5 од овој образец којшто се однесува на

кредитните изложености со преостаната рочност подолга од 10 години, а помала или еднаква на 20 години;

65.11. Во колоната бр. 9 „над 20 години“ се внесува делот од износот прикажан во колоната бр. 5 од овој образец којшто се однесува на кредитните изложености со преостаната рочност над 20 години.

66. Извештајот за изложеноста на физичките ризици поврзани со климатските промени (образец КПФР) содржи податоци за структурата на кредитната изложеност на банката според дејноста (дел 1), односно намената на кредитот на клиентите (дел 2) прикажани во илјади денари, при што образецот КПФР се пополнува за секој од следниве географски региони (се пополнуваат осум табели при што во секоја табела во насловот на колоната бр. 2 се внесува името на регионот на кој се однесува табелата):

- Скопски Регион,
- Вардарски Регион,
- Источен Регион,
- Југозападен Регион,
- Југоисточен Регион,
- Пелагониски Регион,
- Полошки Регион и
- Североисточен Регион.

67. Образецот КПФР се пополнува со примена на следниве правила:

67.1. Во редовите од бр. 1 до бр. 8 се внесува изложеноста на банката кон клиентите правни лица од дејностите коишто можат да бидат изложени на физичките ризици поврзани со климатските промени;

67.2. Во редот бр. 9 „останати дејности коишто се изложени на физичките ризици поврзани со климатските промени“ се внесуваат податоците за изложеноста на кредитен ризик кон клиентите од дејностите коишто се изложени на физичките ризици поврзани со климатските промени, а коишто не се опфатени во претходните редови од овој образец;

67.3. Во редот бр. 10 „останати дејности коишто не се изложени на физичките ризици поврзани со климатските промени“ се внесуваат податоците за изложеноста на кредитен ризик кон клиентите од дејностите коишто не се изложени на физичките ризици поврзани со климатските промени;

67.4. Во редот бр. 11 „вкупно дејност“ се прикажува збирот на износите од редовите од бр. 1 до 10 од овој образец;

67.5. Во редот бр. 12 „кредити обезбедени со станбен објект“ се внесуваат податоците за изложеностите на кредитен ризик кон клиентите правни и физички лица коишто се обезбедени со станбен објект и се изложени на физичките ризици поврзани со климатските промени;

67.6. Во редот бр. 13 „кредити обезбедени со друг недвижен имот“ се внесуваат податоците за изложеностите на кредитен ризик кон клиентите правни и физички лица коишто се обезбедени со друг недвижен имот и се изложени на физичките ризици поврзани со климатските промени, а коишто не се опфатени во претходниот ред од овој образец;

67.7. Во редот бр. 14 „вкупно намена“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 12 и 13 од овој образец;

67.8. Колоните бр. 3 и 4 се однесуваат на вкупната изложеност на банката на физичките ризици, при што во колоната бр. 3 се внесува редовната кредитна изложеност од соодветниот ред, а во колоната бр. 4 се внесува нефункционалната кредитна изложеност од соодветниот ред;

67.9. Во колоната бр. 5 се прикажува збирот на износите од колоните бр. 3 и 4 од овој образец;

67.10. Во колоната бр. 6 „до 5 години“ се внесува делот од износот прикажан во колоната бр. 5 од овој образец којшто се однесува на кредитните изложености со преостаната рочност помала или еднаква на 5 години;

67.11. Во колоната бр. 7 „над 5 години до 10 години“ се внесува делот од износот прикажан во колоната бр. 5 од овој образец којшто се однесува на кредитните изложености со преостаната рочност подолга од 5 години, а помала или еднаква на 10 години;

67.12. Во колоната бр. 8 „над 10 години до 20 години“ се внесува делот од износот прикажан во колоната бр. 5 од овој образец којшто се однесува на кредитните изложености со преостаната рочност подолга од 10 години, а помала или еднаква на 20 години;

67.13. Во колоната бр. 9 „над 20 години“ се внесува делот од износот прикажан во колоната бр. 5 од овој образец којшто се однесува на кредитните изложености со преостаната рочност над 20 години.

Ликвидносни барања

68. Податоците и информациите за ликвидноста се објавуваат со следниве извештаи:

- Извештај со квалитативните информации за ликвидносниот ризик (образец ЛРК);
- Извештај со квалитативните информации за стапката на покриеност со ликвидност (образец СПЛКВ);
- Извештај за висината на стапката на покриеност со ликвидност (образец СПЛО);
- Извештај за вкупниот износ на расположливите неоптоварени и оптоварени средства (образец РНОСК).

69. Извештајот со квалитативните информации за ликвидносниот ризик (образец ЛРК) ги содржи информациите за управувањето со ликвидносниот ризик од точката 29 потточка 29.1 на Одлуката. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот ЛРК се пополнува со примена на следниве правила:

69.1. Во редот бр. 1 „политика за управување со ликвидносниот ризик“ се внесува кратко објаснување на политиката за управување со ликвидносниот ризик и на другите интерни акти за идентификување, мерење, контрола или намалување и следење на ликвидносниот ризик, вклучително и на политиката за диверзификација на изворите за финансирање;

69.2. Во редот бр. 2 „стратегии и процеси“ се дава краток опис на стратегиите и процесите коишто ги користи банката при управувањето со ликвидносниот ризик;

69.3. Во редот бр. 3 „структура и организација“ се внесува кратко објаснување на структурата и организацијата на функцијата за управување со ликвидносниот ризик, вклучително и опис на степенот на централизација на управувањето со ликвидносниот ризик особено во случаите кога банката е членка на банкарска група во Република Северна Македонија или во странство;

69.4. Во редот бр. 4 „систем на известување“ се дава краток опис на начинот на обезбедување на податоците и извештаите за ликвидносниот ризик и се наведува начинот на информирање на органите на банката (одборот за управување со ризиците, управниот одбор и надзорниот одбор во банката);

69.5. Во редот бр. 5 „план за управување во вонредни услови“ се дава краток опис на планот за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови, при што се наведуваат и податоци за извршеното последно ревидирање на планот;

69.6. Во редот бр. 6 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации коишто се значајни за банката при управувањето со ликвидносниот ризик и со чие објавување засегнатите страни ќе добијат целосен приказ за управувањето на банката со овој ризик. Во овој дел може да се наведат податоците и информациите за воспоставените интерни (квалитативни и квантитативни) ликвидносни показатели, како и за воспоставените прагови и интерни лимити за ограничување на изложеноста на ликвидносен ризик, за рочната структура на билансите и вонбилансни позиции од аспект на нивната усогласеност според преостанатата рочност и слично.

70. Извештајот со квалитативните информации за стапката на покриеност со ликвидност (образец СПЛКВ) содржи информации од точката 29 потточка 29.2 на Одлуката поврзани со пресметката на стапката на покриеност со ликвидност прикажана во образецот СПЛО. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот СПЛКВ се пополнува со примена на следниве правила:

70.1. Во редот бр. 1 „главни позиции на СПЛ“ се внесува кратко објаснување на главните позиции од висококвалитетната ликвидна актива, од паричните одливи и од паричните приливи коишто се вклучуваат при пресметката на стапката на покриеност со ликвидност во изминатиот период од 12 месеци;

70.2. Во редот бр. 2 „промени на СПЛ“ се дава краток опис на промените во стапката на покриеност со ликвидност во изминатиот период од 12 месеци;

70.3. Во редот бр. 3 „концентрација на изворите на финансирање“ се внесува кратко објаснување за концентрацијата на изворите на финансирање на банката и нивното влијание врз паричните одливи;

70.4. Во редот бр. 4 „висококвалитетна ликвидна актива“ се дава кратко објаснување на структурата на позициите коишто се вклучуваат во пресметката на висококвалитетната ликвидна актива, односно објаснување за средствата од

нивото 1 ликвидна актива, нивото 2 ликвидна актива и вложувањата во уделите на отворените инвестициски фондови;

70.5. Во редот бр. 5 „валутна структура“ се дава кратко објаснување на валутната структура на позициите од висококвалитетна ликвидна актива вклучени во пресметката на стапката на покриеност со ликвидност во изминатиот период од 12 месеци, односно објаснување доколку валутната структура на позициите од висококвалитетната ликвидна актива не одговара на валутната структура на нето паричните одливи;

70.6. Во редот бр. 6 „останати податоци“ се наведуваат останатите позиции коишто се значајни при пресметката на стапката на покриеност со ликвидност и коишто не се опфатени во претходните редови од овој образец, а за коишто банката смета дека се важни, имајќи ја предвид изложеноста на ликвидносниот ризик.

71. Извештајот за висината на стапката на покриеност со ликвидност (образец СПЛО) ги содржи информациите од точката 29 потточка 29.3 на Одлуката. При пополнувањето на образецот СПЛО банката ги внесува соодветните податоци за вредноста, одливите, приливите и износот / процентот од обрасците ВКЛА, ВПО, ВПП и СПЛ на збирно ниво, од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик. Износите во образецот СПЛО се прикажуваат во илјади денари и овој образец се пополнува со примена на следниве правила:

71.1. Во колоните бр. 3, 4, 5 и 6 се внесуваат просечните износи на соодветниот податок за кварталот којшто завршува на датумот на извештаите (Т) и за секој од претходните три квартала (Т-1, Т-2 и Т-3). Просечниот износ за секој квартал се добива како просек на состојбите на соодветниот податок на крајот на секој месец од претходните 12 месеци;

71.2. Во колоната бр. 7 „просечна вредност“ се прикажува просечната вредност на соодветниот податок пресметана како аритметичка средина на износите од колоните бр. 3, 4, 5 и 6 од овој образец;

71.3. Во делот 1 „Висококвалитетна ликвидна актива (ВКЛА)“ се внесуваат просечните износи на одделните позиции од висококвалитетната ликвидна актива утврдени во согласност со потточката 71.1 од оваа точка, при што се земаат предвид месечните податоци од образецот ВКЛА на збирно ниво од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик, за соодветниот квартал. Редовите од овој дел се пополнуваат според следниве правила:

- во редот бр. 1 „ниво 1 ликвидна актива“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1.1, 1.2, 1.3 и 1.4 од овој образец,

- во редот бр. 1.1 „парични средства“ се внесува просечниот износ на паричните средства прикажани во редот бр. 2.1.1 од колоната бр. 7 од образецот ВКЛА,

- во редот бр. 1.2 „средства на банката кај и изложеност кон Народната банка“ се внесува просечниот износ на збирот на износите од редовите бр. 2.1.2 и 2.1.3 од колоната бр. 7 од образецот ВКЛА,

- во редот бр. 1.3 „изложеност кон или изложеност гарантирана од централната влада на РСМ“ се внесува просечниот износ од редот бр. 2.1.6 од колоната бр. 7 од образецот ВКЛА,

- во редот бр. 1.4 „останати позиции од ниво 1 ликвидна актива“ се внесува просечниот износ на збирот на износите од редовите бр. 2.1.4, 2.1.5, 2.1.7, 2.1.8, 2.1.9, 2.1.10, 2.1.11, 2.1.12, 2.1.13, 2.1.14, 2.1.15, 2.2.1 и 2.2.2 од колоната бр. 7 од образецот ВКЛА,
- во редот бр. 2 „ниво 2 ликвидна актива“ се прикажува збирот од редовите бр. 2.1 и 2.2 од овој образец,
- во редот бр. 2.1 „ниво 2А“ се внесува просечниот износ од редот бр. 3.1 од колоната бр. 7 од образецот ВКЛА,
- во редот бр. 2.2 „ниво 2Б“ се внесува просечниот износ од редот бр. 3.2 од колоната бр. 7 од образецот ВКЛА,
- во редот бр. 3 „висококвалитетна ликвидна актива (ВКЛА)“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 1 и 2 од овој образец;

71.4. Во делот 2 „Парични одливи“ се внесуваат просечните износи на одделните позиции од паричните одливи утврдени во согласност со потточката 71.1 од оваа точка, при што се земаат предвид месечните податоци од образецот ВПО на збирно ниво од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик, за соодветниот квартал. Редовите од овој дел се пополнуваат според следниве правила:

- во редот бр. 4 „мали депозити“ се прикажува збирот на износите од редовите бр. 4.1 и 4.2 од овој образец,
- во редот бр. 4.1 „стабилни депозити“ се внесува просечниот износ на стабилните депозити прикажани во редот бр. 2.1.2 од колоната бр. 9 од образецот ВПО,
- во редот бр. 4.2 „останати мали депозити“ се внесува просечниот износ на збирот на износите од редовите бр. 2.1.1, 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6 и 2.1.7 од колоната бр. 9 од образецот ВПО,
- во редот бр. 5 „оперативни депозити“ се внесува просечниот износ на оперативните депозити прикажани во редот бр. 2.2 од колоната бр. 9 од образецот,
- во редот бр. 6 „вишок на оперативни депозити“ се внесува просечниот износ на вишокот на оперативните депозити прикажани во редот бр. 2.3 од колоната бр. 9 од образецот ВПО,
- во редот бр. 7 „неоперативни депозити“ се внесува просечниот износ на неоперативните депозити прикажани во редот бр. 2.4 од колоната бр. 9 од образецот ВПО,
- во редот бр. 8 „преземени вонбилансни обврски“ се внесува просечниот износ на преземените вонбилансни обврски прикажани во редот бр. 2.5 од колоната бр. 9 од образецот ВПО,
- во редот бр. 9 „останати одливи“ се внесува просечниот износ на збирот на износите од редовите бр. 2.6, 2.7, 2.8, 3 и 4 од колоната бр. 9 од образецот ВПО,
- во редот бр. 10 „вкупни парични одливи (ВПО)“ се прикажува збирот на износите на одливите од редовите бр. 4, 5, 6, 7, 8 и 9 од овој образец;

71.5. Во делот 3 „Парични приливи“ се внесуваат просечните износи на одделните позиции од паричните приливи утврдени во согласност со потточката 71.1 од оваа точка, при што се земаат предвид месечните податоци од образецот ВПП на збирно ниво од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик, за соодветниот квартал. Редовите од овој дел се пополнуваат според следниве правила:

- во редот бр. 11 „приливи од необезбедени трансакции“ се внесува просечниот износ на збирот на приливите од необезбедени трансакции прикажани во редот бр. 2 од колоните бр. 17, 18 и 19 од образецот ВПП,

- во редот бр. 12 „приливи од обезбедено кредитирање и трансакции предизвикани од пазарот на капитал“ се внесува просечниот износ на збирот на приливите од обезбедено кредитирање и трансакции предизвикани од пазарот на капитал прикажани во редот бр. 3 од колоните бр. 17, 18 и 19 од образецот ВПП,

- во редот бр. 13 „вкупен прилив од своп-договор на обезбедување“ се внесува просечниот износ на збирот на вкупните приливи од своп-договорите на обезбедување прикажани во редот бр. 4 од колоните бр. 17, 18 и 19 од образецот ВПП,

- во редот бр. 14 „намалувања на приливите“ се внесува просечниот износ на збирот на позициите прикажани во редовите бр. 5 и 6 од колоните бр. 17, 18 и 19 од образецот ВПП,

- во редот бр. 15 „вкупни парични приливи (ВПП)“ се прикажува збирот на редовите бр. 11, 12 и 13 од овој образец, намален за износот од редот бр. 14 од овој образец;

71.6. Во делот 4 „Вкупна приспособена вредност“ се внесуваат просечните износи на одделните позиции утврдени во согласност со потточката 71.1 од оваа точка, при што се земаат предвид месечните податоци од образецот СПЛ на збирно ниво од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик, за соодветниот квартал. Редовите од овој дел се пополнуваат според следниве правила:

- во редот бр. 16 „висококвалитетна ликвидна актива“ се внесува просечниот износ на висококвалитетната ликвидна актива прикажана во редот бр. 1 од колоната бр. 4 од образецот СПЛ,

- во редот бр. 17 „нето паричен одлив“ се внесува просечниот износ на нето паричниот одлив прикажан во редот бр. 2 од колоната бр. 4 од образецот СПЛ,

- во редот бр. 18 „стапка на покриеност со ликвидност (%)“ се внесува просечниот износ на стапката на покриеност со ликвидност прикажана во редот бр. 3 од колоната бр. 4 од образецот СПЛ, изразен во проценти.

72. Извештајот за вкупниот износ на расположливите неоптоварени и оптоварени средства (образец РНОСК) ги содржи информациите од точката 29 потточка 29.4 на Одлуката и се состои од следниве табели:

- Табела бр. 1 – Неоптоварени средства и
- Табела бр. 2 – Оптоварени средства.

При пополнувањето на овие табели не се прикажува износот на ликвидносната поддршка од централната банка.

73. Табелата бр. 1 – Неоптоварени средства од образецот РНОСК содржи податоци за неоптоварените средства прикажани во илјади денари и дефинирани во регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ликвидносниот ризик. Оваа табела се пополнува на ист начин како и збирниот извештај за утврдувањето расположливи неоптоварени средства (образец РАС) пропишан со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик.

74. Табелата бр. 2 – Оптоварени средства од образецот РНОСК содржи податоци за износот на оптоварените средства со кои банката располага на датумот на извештаите прикажани во илјади денари и за кои постојат ограничувања за нивно користење како обезбедување за добивање дополнителни извори средства. Во оваа табела се прикажува делот од ликвидната актива на банката, односно средствата коишто не се опфатени во табелата бр. 1 од образецот РНОСК. Оваа табела се пополнува во согласност со следниве правила:

74.1. Во колоната бр. 1 „сектор“ се внесува секторот на кој му припаѓа договорната страна;

74.2. Во колоната бр. 2 „тип на производот“ се внесува типот на производот којшто има најголемо учество во вкупниот износ на оптоварените средства со користење на следниве ознаки:

- П – парични средства;
- БЗ – благајнички записи;
- ДХВ – државни хартии од вредност;
- ПО – покриени обврзници;
- КДХВ – корпоративни должнички хартии од вредност;
- ХВПА – хартии од вредност покриени со одредена актива;
- А – акции;
- УИФ – удели во инвестициски фондови;
- ЛП – неискористени вонбилансни побарувања за ликвидносна поддршка и за кредитирање одобрени на банката;
- О – останато.

74.3. Во колоната бр. 3 „пазарна / номинална вредност“ се внесува тековната пазарна вредност на оптоварените средствата;

74.4. Во редовите бр. 1, 2, 3, 4, 5 и 6 договорните страни коишто се издавачи на оптоварените средства се распоредуваат во следниве групи: централни банки, централни влади, банки, останати финансиски институции, нефинансиски институции и физички лица и мали друштва;

74.5. Редот бр. 7 „останати позиции“ се пополнува само за колоната бр. 3 и се внесува износот на останатите оптоварени средства со кои располага банката, а коишто не се опфатени во претходните редови од оваа табела.

Стапка на задолженост

75. Податоците и информациите за стапката на задолженост се објавуваат со следниве извештаи:

- Извештај со квалитативните информации за стапката на задолженост (образец СЗК);
- Извештај за стапката на задолженост (образец СЗО).

76. Извештајот со квалитативните информации за стапката на задолженост (образец СЗК) ги содржи информациите од точката 30 потточка 30.1 на Одлуката. Колоната бр. 3 „опис“ се пополнува со примена на следниве правила:

76.1. Во редот бр. 1 „процес на управување со ризикот од задолженост“ се дава кратко објаснување на процесот на управување со ризикот од задолженост, вклучително и кратко објаснување на лимитите на стапката на задолженост коишто ги почитува банката;

76.2. Во редот бр. 2 „систем на известување“ се дава краток опис на начинот на обезбедување на податоците и извештаите за ризикот од задолженост и се наведува начинот на информирање на органите на банката (одборот за управување со ризиците, управниот одбор и надзорниот одбор во банката);

76.3. Во редот бр. 3 „фактори коишто влијаат врз пресметката на стапката на задолженост“ се дава кратко објаснување на факторите коишто влијаат врз пресметката на стапката на задолженост, односно објаснување за вредноста на основниот капитал и структурата на изложеноста дефинирани во Одлуката за методологијата за управување со ризикот на задолженост;

76.4. Во редот бр. 4 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации коишто се значајни за банката во однос на управувањето со ризикот од задолженост, а коишто не се опфатени во претходните редови од овој извештај.

77. Извештајот за стапката на задолженост (образец С30) ги содржи податоците за стапката на задолженост од точката 30 потточка 30.2 на Одлуката прикажани во илјади денари. Образецот С30 се пополнува на ист начин како и Извештајот за стапката на задолженост (образец С3) пропишан со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ризикот на задолженост.

Финансиски иновации

78. Извештајот за финансиските иновации (образец ФИНТЕК) содржи информации за финансиските иновации коишто ги нуди банката. Колоната бр. 3 „опис“ од образецот ФИНТЕК се пополнува со примена на следниве правила:

78.1. Во редот бр. 1 „опис на финтек-активностите“ се дава кратко објаснување на активностите на банката поврзани со финансиските иновации, притоа се наведува дали банката е насочена кон самостоен развој на иновативни производи и услуги, или, пак, соработува со финтек-компанији. Во овој дел се наведуваат финансиските технологии коишто ги нуди банката, како на пример: т.н. услуги на облак, употребата на биометриски својства за целите на идентификација на корисниците, т.н. НФЦ-технологии за дигитални паричници за мобилните плаќања, методи на анализа на големи бази податоци и алгоритми за кредитни резултати и алгоритми за потврдување на квалитетот на влезните податоци за моделите, примена на технологија заснована врз дистрибуирани дигитални записи и други финтек-активности коишто ги врши банката;

78.2. Во редот бр. 2 „иновативни производи“ се дава краток опис на секој нов иновативен производ којшто банката го вовела во претходната година. Доколку не е воведен ниту еден нов производ, овој ред не се пополнува;

78.3. Во редот бр. 3 „иновативни услуги“ се дава краток опис на секоја нова иновативна услуга којашто банката ја вовела во претходната година. Доколку не е воведена ниту една нова услуга, овој ред не се пополнува;

78.4. Во редот бр. 4 „останати податоци“ се наведуваат останатите податоци и информации коишто се значајни за финансиските иновации на банката, а коишто не се наведени во претходните редови од овој образец и со чие објавување се добива целосен приказ на новите иновативни производи и услуги коишто ги нуди банката.

IX. ОБЈАВУВАЊЕ

79. Банката е должна да ги изработува и да ги објавува извештаите од ова упатство во согласност со динамиката и роковите пропишани во точките 33, 34 и 35 на Одлуката.

X. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

80. Одредбите на ова упатство што се однесуваат на банките соодветно се применуваат и на штедилниците.

Филијалите на странските банки се должни соодветно да ги применуваат одредбите на ова упатство, имајќи ги предвид одредбите од Законот за банките и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон со кои се регулира работењето на филијалите на странските банки во Република Северна Македонија.

81. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2025 година.

По исклучок на ставот 1 на оваа точка, банката е должна да почне ги објавува податоците од точката 14 потточки 14.5 и 14.9 и извештаите од точките 29 и 60 на ова упатство од 1 јануари 2026 година.

У бр. 02 – 34560/1
9 октомври 2024 година
Скопје

Гувернер
д-р Анита Ангеловска-Бежоска